

Nazomer 2012

Verslag van een reis richting Andalusië

Lia & Holger

Nog een paar weken....

Posted on **August 11, 2012**

Over een paar weken begint onze vakantie. Met de auto naar Portugal, waar Holger naar toe rijdt. Lia vliegt ruim een week later. Daarna door naar Spanje, met de nadruk op Andalusië. Op deze pagina's houden we ons reisverslag bij.

Wat aantekeningen, wat foto's. Impressies van de dagen die we met jullie willen delen.

Groeten, liefs, *Lia en Holger*.

28 augustus 2012, in Pamplona.

Posted on **August 28, 2012**

Wie aan Pamplona denkt ziet vast veel stieren door het pittoreske centrum van deze oude Spaans/Baskische stad rennen. Vooruitgegaan door een nog dwazer diersoort, de mannelijke mens. Jaarlijks, in de tweede week van juli, vindt dit fenomeen plaats. De mannen drinken zich vooraf moed in, da's wel zo fijn als je valt of op de hoorns genomen wordt.

Vandaag heb ik in het centrum geen stier gezien. Wel een mooie stad. De straatjes zijn nauw, de meeste bebouwing is oud en vijf verdiepingen hoog. Daardoor is er veel schaduw, zelfs eind augustus nog een welkome verrassing. Het is weliswaar deels bewolkt, maar de temperatuur is al over de vijfentwintig graden rond 11 uur in de ochtend.

Pamplona, of op z'n Baskisch Iruña, heeft het centrum binnen de citadel, een vesting. Die is mooi gerestaureerd en de punten ervan bieden een mooi uitzicht op de vlakten en bergen. De vlakten zijn inmiddels grotendeels volgebouwd, maar toch krijg je een duidelijke indruk van hoe het eens was. En het komt zo maar bij me op dat het toch wel een enorme klus is geweest om dit in de middeleeuwen te bouwen. Al die stenen boven op een berg te brengen en zo mooi te stapelen.

Het is vakantie, maar toch blijf ik stilstaan bij het gemeentehuis van Pamplona. Mooier dan dat van Deventer, maar wel in dezelfde eeuw gebouwd. Kijk maar:

Ik ben op weg naar Lissabon, waar Lia aanstaande zondag 2 september naar toe zal vliegen. Dan gaan we samen door Andalusië trekken, iets waar we beiden zin in hebben. Dus de steden die ik onderweg naar Lissabon aandoe zijn eigenlijk cadeautjes en opwarmertjes voor als we samen gaan trekken. Nou, noem Pamplona toch maar een groot cadeau!

Morgen weer een stad, dan neem ik er een volle dag voor! Groet, Holger.

29 augustus, fluiten in Burgos.

Posted on [August 29, 2012](#)

Om kwart voor tien rijdt bus 27 voor bij de camping in Fuentes Blancos, een groot park aan de rand van Burgos. Een kwartiertje later stap ik uit in het centrum van deze oude Spaanse stad. Met een groot en drukbezocht museum, over de evolutie van de mensheid. Burgos claimt de oudste Europeaan te hebben gevonden, zo'n 800.000 jaar oud. Het is maar even dat u dit weet. Ik wist het eerlijk gezegd niet. Het lijkt me ook een kwestie van definitie. Want er zijn naast Burgos veel steden en streken die de oudste mens in Europa claimen. Maar, ere wie ere toekomt, Burgos zegt dat het 800.000 jaar geleden al zo ver was, een claim die anderen in lengte van jaren niet durven te overtroeven!

In het centrum van de oude stad is het toch wel de kathedraal die, prominent aanwezig, mooi is gerestaureerd. Je moet betalen om er in te mogen, dat hoeft voor mij niet. Dus deze keer maar de schoonheid van de buitenkant tot me laten komen. Nou, die mag er zijn:

Naast de kathedraal zijn er nog veel monumenten, waaronder opvallend veel ziekenhuizen. Dat komt doordat Burgos een pleisterplaats is voor pelgrims op weg naar Santiago de Compostella. Al 800 jaar geleden een stop op die wandelroute. Ik vond in een hofje een beeld van een pelgrim met blaren. Dan komt een pleister wel van pas, wrijven helpt niet! De route langs Burgos is de Jacobsroute, en nog steeds hangen ter ere van Jacob de pelgrims een jakobsschelp aan hun rugzak. Souvenirs die nog steeds verkocht worden. Je hoeft er geen verklaring bij te overleggen dat je een devoot pelgrim bent, een paar euro's wordt ook geaccepteerd!

Aan de rand van het centrum, halverwege de berg met het obligate kasteel, is een fraai pand neergezet, het CAB, het Centro d'arte Casa de Burgos. Moderne architectuur met beton, hout en cortensstaal. Het CAB ligt niet echt op de wandelroute, misschien een reden waarom het er zo rustig is. De gemeente Burgos promoot haar cultuur, dus dit museum is gratis. In Spanje, waar de bezuinigingen harder aan de orde zijn dan in Nederland, weet een gemeente cultuur zo te bevorderen. Hulde aan Burgos. Bij de receptie zit een dame van het CAB en een dame van de beveiliging. Beiden willen ze m'n rugzak wel in bewaring nemen. Toch maar gekozen voor de dame van de beveiliging. Daarna de drie verdiepingen doorgelopen. Er zijn twee tentoonstellingen op dit moment.

De eerste is van Meiro Koizumi, een Japans videokunstenaar. Door verschillende gesprekken op video vast te leggen confronteert hij ons met de contactarmoede in de huidige tijden. Een voorbeeld dat indruk bij me maakte is dat hij op straat call centers van bedrijven belt, en dan doet alsof hij z'n moeder uitnodigt voor een weekeinde in een hotel met sauna. Ondanks alle afwijzingen van de call center medewerkers gaat hij, in zich zelf gekeerd op een drukke straat, door met het telefoongesprek. Bizar!

De tweede tentoonstelling is van Eva Lootz die de loop der rivieren in Spanje uitbeeldt, een op fractals lijkend beeld, schilderijen en zelfs de wanden en vloeren worden er bij betrokken. Alles weer naar woorden leidend met een uitspraak van Pablo Nerudo: De mooiste rivier in Spanje wordt gevormd door de woorden van de dichters die door dit land stromen.

De indrukken die ik heb opgedaan worden, als ik na anderhalf uur weer naar buiten ben gelopen, door de actualiteit weer verdrongen. Een kleine groep Spanjaarden protesteert tegen bezuinigingen, maar hun kleine aantal wordt ruimschoots gecompenseerd door het lawaai dat ze weten te maken. Allemaal een fluit, sommigen een sirene. Ze blijven zo'n tien minuten op een centraal plein zitten, houden het verkeer op en steken zo nu en dan een rotje af. Fluiten en knallen, het doet haast pijn aan je oren. Toch is het ook wel een koddig gezicht, kijk zelf maar.

Vandaag een dag niet gereden, maar een dag wel genoten! Een dag Burgos, die indruk heeft gemaakt.

Bling bling in Salamanca

Posted on **August 30, 2012**

Valladolid is de eerste tussenstop vandaag. Het is lekker weer, licht bewolkt en in de stad loop ik wat rond. Weliswaar ook oude elementen, maar toch een modernere stad dan Burgos. Het toeval wil dat ik parkeer naast de Patio Herreriano, waar het museum van moderne Spaanse kunst is gehuisvest. Dus naar binnen! Een overzicht van veel stromingen, dus voor elk wat wils. Maar het lijkt eerder alfabetisch dan thematisch gerangschikt, waardoor ik er een wat verwarde indruk aan over houd.

De Patio Herreriano is oorspronkelijk het San Benito klooster. Opgetrokken uit zandsteen, materiaal typisch voor de bebouwing in deze streken. En er zijn negen grote expositiezalens, naast een bibliotheek en een educatief gedeelte.

Na deze tussenstop doorgereden naar Salamanca. Een stad die veel oude gebouwen laat zien, naast veel nieuwbouw, waarbij de gevels weer in het bekende zandsteen worden uitgevoerd zodat oud en nieuw mooi op elkaar aansluiten. Het geeft mij een prettig gevoel zo rond te kuieren. Vandaag de kathedraal van Salamanca binnengegaan, die een hoog blingbling gehalte heeft. Natuurlijk hoop ik dat het bladgoud is, maar zelfs dan zou menig hiphopper spontaan gaan kwijlen, ook al is het niet altijd goud dat blinkt/blingt. Maar in deze kathedraal wel:

De overdaad is overigens ook aan de buitenkant te zien. Een groot en hoog bouwwerk, dat toch zeker ook de bedoeling gehad moet hebben om de gewone gelovige te imponeren. En te laten betalen voor dit toen ongekende bouwproject. Ach ja, waar moest je destijds je geld anders aan uitgeven?

De kathedraal is natuurlijk niet de enige kerk van de stad. Er zijn er wel erg veel, hier nog een blik op de San Esteban. Maar ik had willekeurig elk andere kunnen uitkiezen voor een plaatje; ze zijn mooi:

Inmiddels ben ik aangeland op de camping, zo'n kwartiertje rijden vanuit het centrum. Leeg, geen gras meer maar wel goede voorzieningen. Ik heb de stoel neergezet en na het blog ga ik wat eten en heerlijk lezen. Het leven is goed, ook zonder blingbling!

In Mirandela is een wortel beter dan een bom!

Posted on [August 31, 2012](#)

Vandaag van Salamanca naar Chaves in Portugal gereden. Het rijden was een waar genoegen: kronkelende wegen, bijna geen verkeer en een desolaat landschap waar meestal de olijfbomen, netjes in rijen geplant, de menselijke handelingen toonden. Het koren is gemaaid, de zonnebloemen staan op het punt geogst te worden. Her en der kuddes schapen, paarden, ezels en veel koeien. De laatste veelal met hoorns, dat ziet er best indrukwekkend uit! Onderweg ook flink wat stuwdammen gezien waarbij in sommige stuwmeren het water duidelijk op een erg laag peil stond.

Ik heb een lunch genomen in Mirandela, waar een wandschildering van een onbekend talent het meest opvallende was: “Eten in plaats van bommen”. Waar zou die inspiratie toch vandaan komen? Bij mijn weten is het tamelijk rustig in Portugal en zijn daar geen terroristische activiteiten. Misschien de hand van de kok, zijn kooksel sloeg in als een bom? Of een oproep aan een potentiële zelfmoordterrorist hier eerst maar eens de maag goed te vullen? Of zijn de Portugese worteltjes explosief van samenstelling? Kijk zelf maar:

De dag beëindigd in Chaves. Chaves is al door de Romeinen ontwikkeld vanwege de heilzaam geachte bronnen. Ook hier zijn de Moren van El Andalus eeuwenlang de baas geweest. Naast overblijfselen uit deze tijden, waaronder een tweeduizend jaar oude Romeinse brug die nog dagelijks het verkeer de rivier over laat steken, is de Presunto, de gedroogde ham, een regionale lekkernij. Maar als niet varkensvleeseter heb ik dit louter van horen zeggen. Het brood is er ook lekker, dat weet ik dan weer wel uit eigen ervaring!

Chaves heeft nog een mooi middeleeuws centrum. Kleine straatjes, kleine huizen, maar grote kerken en kloosters en een mooie burcht die op een rots staat, die nu midden in de stad ligt. Een mooi verdedigingswerk met natuurlijk weer een prima uitzicht op de omgeving. En dat alles is natuurlijk zoals gebruikelijk weer mooi vanwege de blauwe lucht met slechts een enkel wolkje.

In de loop van de dag is de temperatuur weer aardig opgelopen, en toen ik de stad doorliep in de eigenlijke siëstatijd was het dan ook uitermate rustig. De camping is weer zowat voor mij alleen. Veel schaduw, geen verkeerslawaaï en zelfs een restaurantje om de hoek. Geen vraag dus waar ik zal eten vanavond!

Ik weet waar de Port vandaan komt!

Posted on **September 1, 2012**

Vandaag geklommen en gedaald, de witte wegen op de kaart opgezocht en zo van Chaves via Tabuaco, Viseu, Coimbra en Pombal geëindigd in Sao Pedro de Moel, aan de Atlantische kust.

Het leuke van de witte wegen is dat ze klein zijn en weinig verkeer kennen. Je komt door gehuchten waar de tijd stil lijkt te staan. De breedte van de straatjes en steegjes is net wat meer dan de Toyota, en soms moet je een paar keer steken om de bocht om te kunnen. Ik bekijk de gehuchten, de inwoners van de gehuchten bekijken mij, zo hebben we elk wat te zien. Maar ik het mooiere!

Ik ben duidelijk in de wijngaarden van Portugal beland. Die wijngaarden zijn er in vele soorten en maten. Op vlakke stukken, maar ook op onmogelijke hellingen. Soms moet de kwaliteit wel erg goed zijn, namen als Sandeman, Offleys en andere staan te pronken tussen de druiven.

Een bord langs de weg bevestigt wat ik al vermoed had: het is het Portgebied van Portugal. Zelf drink ik niet, maar voor Lia een fles heerlijke witte aangeschaft.

De verkoper vindt het leuk me uitgebreid te informeren over de verschillen en de nadronk. Ik vraag hem of deze echte Port echt lekker is. Natuurlijk, ik drink hem zelf ook, stelt de verkoper. Voor de zekerheid vraag ik nog of hij veel drinkt, maar in de lachbui die volgt raak ik het antwoord kwijt. Enfin, morgenavond zal Lia het oordeel vellen. Een witte Port, gezien de rit van vandaag, shaken, not stirred!

Naast de druiven verder genoten van de bergen, de vergezichten en twee stadswandelingetjes in Viseu en Coimbra. Maar vandaag was het doel toch zeker om in de buurt van Lissabon te eindigen, waar Lia morgen aankomt. Dat is me gelukt, nog een kleine twee uur rijden naar het vliegveld. Daar ben ik dan morgen, uitgerust en mooi op tijd!

Samen in Évora!

Posted on **September 2, 2012**

Met de benenwagen, de NS, Easy Jet en To (Yota) vandaag de route Deventer – Évora afgelegd. Wie de machinist en de piloot waren, géén idee. Wel stond mijn uiterst betrouwbare private driver me op te wachten op de luchthaven van Lisboa. Het feestje kan beginnen!

Van Lissabon amper iets gezien. Ruim 20 jaar geleden zijn we daar een kleine week geweest en het historische deel van deze stad zal nauwelijks veranderd zijn. Wel zijn we de Taag overgestoken via een voor ons nieuwe brug, Vasco da Gama genaamd.

Zo snel mogelijk de snelweg af en via provinciale wegen richting Évora, een kleine 2 uur van de hoofdstad verwijderd, richting (zuid)oosten. Rustig qua verkeer, afwisselend qua omgeving. Een diversiteit aan bomen, die in staat blijken de moordende temperaturen van de afgelopen zomer te weerstaan. Ze stonden er eigenlijk heel monter bij! De kurkboom met de deels gestripte bast waardoor het lijkt of hij een donkerbruine manchester broek aan heeft, de olijfboom, glinsterend in het zonlicht, de plataan die hetzelfde zonlicht zo mooi filtert (en die ik maar met moeite kan aanschouwen sinds de onze het heeft begeven en slechts nog dienst doet als bellenboom) en ten slotte de dadelpalm met prachtig rood/oranje/okergekleurde trossen waar de olie al bijna uit druppelt.

Verder veel ooievaars, camel kleurige koeien die schoongepikt worden door witte reigers, spierwitte oleanders, waarvan ik dacht dat die alleen maar bij ons in de tuin aan de Zwolseweg bestaan, en natuurlijk het Portugees blauw aardewerk. Een betegeld watertappunt zie je op de foto hieronder. Het is waarschijnlijk niet het mooiste tegelwerk wat we de komende weken gaan zien, maar wel het eerste en dat is zeker een vermelding waard.

En nu zitten we heerlijk op een camping in Évora, een stadje waar we morgen heen gaan om het te bezichtigen. Daar morgen meer over, en ik ben blij dat ik de komende maand ga meereizen met Holger.

Wie in Évora geschoren wordt moet stilzitten.

Posted on [September 3, 2012](#)

Met buslijn 41 naar het oude Évora, een prachtig onderhouden stadscentrum, mede dankzij de Unesco die het uitgeroepen heeft tot werelderfgoed. Veel wit en oker met hier en daar het azul blauw, waar Portugal zo bekend om is. Natuurlijk in het tegelwerk maar vandaag ook zeker in de lucht.

Op een hoger gelegen punt zijn de restanten te zien van de tempel van jachtgodin Diana, uit de tijd dat de Romeinen Évora een langdurig en ongevraagd bezoek brachten. In Ephesus hebben we meerdere malen de tempel van Artemis, de Griekse nicht van de Romeinse Diana gezien. Beide tempels zijn indrukwekkend en oud. De tempel van Artemis in Ephesus, pronkstuk in een vergane stad. En de tempel van Diana in Évora, hoog op de berg, in het huidige centrum.

In de Jardim de Diana hebben we beelden bekeken en het uitzicht over de daken bewonderd. Een andere bezienswaardigheid is de watertoren uit 1931, met een mooi detail. Évora Groen was hard aan het werk in de tuin van Diana en het rook er heerlijk naar pas gemaaid gras. Een lekkere combi met een verse espresso of een sprankelend koel glas mineraal water.

Ondanks de warmte van vandaag was het aangenaam slenteren. In de smalle steegjes krijgt de zon nauwelijks een schijn van kans en ook auto's kunnen er amper door, waardoor het er redelijk koel en schoon blijft. Voordeuren van huizen staan dikwijls open, waardoor je soms een blik gegund wordt in het trappenhuis. En dan zie je dit.....stairway to heaven!

Aangezien Holger al weer ruim een week onderweg is, was een bezoekje aan de barbier van Évora niet overbodig en is zijn baard weer op lengte gebracht. En met een scherp mes, gelukkig gecombineerd met de vaste hand van de barbier, is het weer een lekker glad gezicht geworden. Hulde aan deze ambachtelijkheid!

Terug op de camping lekker wat baantjes gezwommen in het zwembad waar maximaal 220 personen in mogen en wat we heerlijk voor ons zelf hadden. Da's het grote voordeel van het naseizoen! Évora bezochten we eind jaren tachtig al eens. Leuk dat we sommige dingen nog voor ogen hadden, maar ook leuk dat we nu beter kunnen waarnemen en genieten van al dat moois dat we zien!

Olie en azijn.

Posted on [September 4, 2012](#)

Tango to Évora, zong Loreena McKennitt (de moeite waard om op youtube deze song te beluisteren) toen we de camping verlieten, richting Sevilla, ons einddoel van vandaag. Kleine wegen zouden we nemen, wat we bijna tot Sevilla hebben volgehouden. Toen werd het zo warm in de auto dat we de laatste kleine 50 km via de snelweg hebben afgelegd.

Overigens ook heel rustig. Het was mooi onderweg! Ik weet bijna zeker dat we de moeder der olijfbomen hebben gezien vandaag. Als een trotse madre stond ze aan de rand van een olijfgaard haar spruiten te bewonderen.

Tussen de olijf- en wijngaarden door hebben we het dorp Mourao bezocht. Het zag er leeg en verlaten uit, wat niet zo vreemd was. Net toen we het dorp binnen wilden rijden kwam ons een uitvaartstoet tegemoet. Een zwarte priester in vol ornaat voorop, daarachter de lijkwagen met daarin familie en kist, gevolgd door bijna de volledige dorpsbevolking. De eerste rijen nog treurend en in het zwart maar verderop in de stoet werd het duidelijk meer een redelijk amicaal en sociaal gebeuren waarin de laatste dorpsnieuwttjes werden uitgewisseld. Opvallend in Mourao zijn de schoorstenen op de daken, soms zelfs voorzien van een ooievaarsnest. Lekker warm in de winter maar misschien is gerookte ooievaar wel een delicatessen in deze contreien.

Klimmend door de zeer smalle straatjes arriveerden we uiteindelijk bij de grootste bezienswaardigheid van het dorp: de restanten van een kasteel, met kerkje en klokkentoren inclusief. Er waren redelijk begaanbare trappen die leidden naar de muren waar over heen te lopen was. Holger heeft dit gedaan, wat een waar huzarenstukje is in zijn geval, gezien zijn hoogtevrees!

Na een paar uur reden we Spanje binnen en binnen enkele meters werd ons duidelijk gemaakt dat het hier om Andalusië ging.

Naast de genoemde olijf- en wijngaarden, waar in elk geval olie en azijn hun oorsprong vinden, hebben we ook enorme akkers met zonnecollectoren gezien, kennelijk hét landbouwproduct van de 21ste eeuw.

En nu zitten we op een camping in Dos Hermanas, ruim 10 km verwijderd van Sevilla. Aan laatstgenoemde stad gaan we ons de komende dagen vergapen.

Met oog voor detail in Sevilla.

Posted on **September 6, 2012**

We hadden ons voorgenomen ons te laten verrassen in Sevilla en hadden geen vooropgezet plan gemaakt. Van de camping was het nog geen half uur met de bus naar het centrum van Sevilla. Onderweg weliswaar veel nieuwbouw, maar toch her den der pareltjes van gebouwen waarbij de Moorse invloeden goed herkenbaar zijn. Zowel wat betreft vorm als kleur.

We liepen aan de rand van een park langs mooie panden naar het centrum. Waar we Èvora verlieten met Loreena Mckennitt klonk nu, o jé, George Baker in de oren met Una Paloma Blanca:

Op de muur van een pand staan aardewerken kruiken te pronken:

Het aardewerk, azuljos, treffen we in vele vormen in de stad aan op vele plaatsen:

Bij de Sevillaanse toeristeninformatie vragen we wat zouden moeten bezoeken als we maar drie dingen zouden gaan bekijken. Nou, zei de informant, eens even denken, en hij kruiste er een zestal aan. Zo mooi is Sevilla inderdaad! Het is bijna zo dat elke zijstraat een verrassing in petto heeft. Een mooie gevel, fraaie tegels, een vergezicht en als je de bocht om gaat wordt het soms nog mooier! We lopen naar de stierenarena, waar Lia zo nog wat over zal schrijven. Enkele indrukken laten we hieronder zien.

We hebben alles gelopen, maar Sevilla bezit een goed werkend fietsenplan, vooralsnog alleen voor inwoners van de stad. Op vele plekken in de stad kan je een fiets meenemen, die je ook weer op een vaste plek moet achterlaten. Fietspaden zijn gemarkeerd in winkelgebieden. De fietsen zijn uitgerust met een GPS zender zodat centraal bijgehouden wordt waar de fietsen zijn, maar ook hoeveel en vaak je er gebruik van maakt. Sevici heet dit project.

Al met al hadden we vandaag oog voor details en deze met plezier vastgelegd!

Toegift van dé bezienswaardigheid van vandaag in Sevilla. Nee, doorlopen konden we niet, want de stieren die morgen bevochten zullen worden stonden al in hun laatste onderkomen te wachten op wat komen gaat.

Al sinds zondag zie ik onderweg meer dan eens een aankondiging van stierengevechten die of onlangs zijn gehouden of binnenkort gehouden worden. Het is duidelijk dat dit gebeuren een grote plaats inneemt in het dagelijks leven hier, ondanks alle kritiek die er op is. Terechte kritiek, denk ik, maar tradities zoals deze hebben natuurlijk een enorme ontstaansgeschiedenis die je niet zo maar even weg kunt poetsen. Met enige aarzeling besluiten we om de arena van Sevilla te bezichtigen, waar sinds 1761 al menig stier is omgelegd. Het complex is werkelijk prachtig en fantastisch onderhouden. Het is dé arena van Spanje en als enige in privé bezit. Er zijn diverse ingangen die allemaal naar de arena leiden. Toch is het wel van belang welke ingang je neemt. De hoofdingang is bestemd voor de koninklijke familie met aanhang, die dan vanzelf in de voor hen bestemde loge terecht komt.

De ingangen aan weerszijde van de koningspoort zijn voor de paarden, muilezels en de matador met zijn gevolg. Ook voor de stier is er een aparte ingang.

Er kunnen 13.000 mensen komen kijken hoe de stier, en heel soms de matador, aan zijn einde komt. Gemiddeld komen er op een avond 6 stieren aan de beurt, verdeeld over 3 vechters. Wordt het een matador allemaal te veel en krijgt een ander dus 3 stieren voor zijn kiezen, is deze de held van de avond en mag hij de arena door een speciaal hiervoor bedoelde poort verlaten. Verder zijn er nog wat voorzieningen zoals een hospitaal met medisch team, een prachtig kapelletje, waar de matador hulp voor en vergiffenis na de strijd aan zijn God kan vragen, een museum met kunst en attributen, gerelateerd aan de gevechten en mooie stallen voor de paarden die aan het begin van het gevecht worden ingezet. Zo wordt de stier alvast een beetje moe en de matador gespaard.

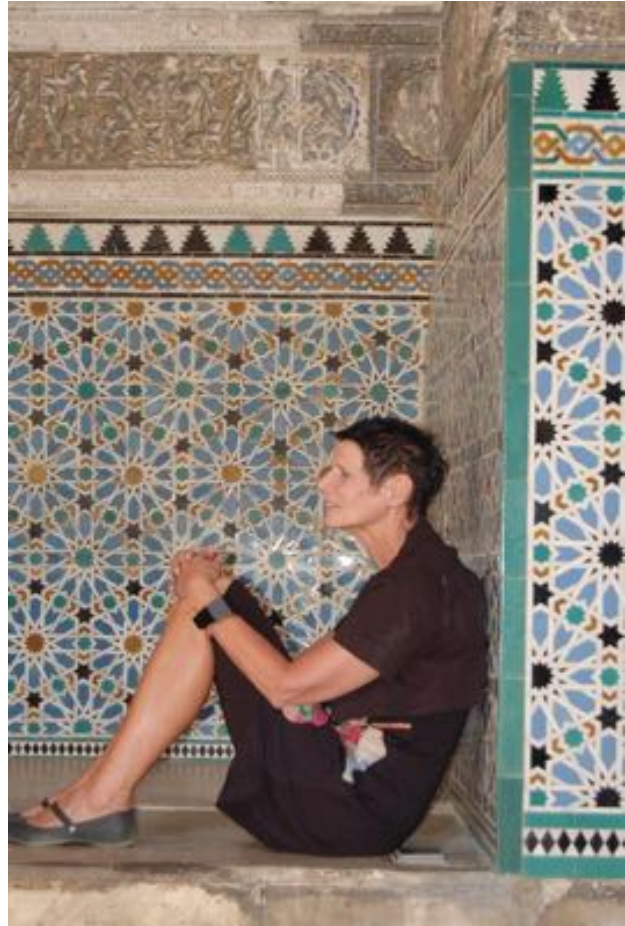
Een interessant gegeven is dat het in beginsel nooit de bedoeling is geweest om de stier te doden. Het doel was om de paarden te trainen voor de oorlogsstrijd en met behulp van de boze stier werd de moed, behendigheid en intelligentie van het paard geoefend. Pas veel later werd het een volksvermaak en ging men over tot het doden van de stier. Natuurlijk is het geheel aan regels gebonden en een matador is een goede wanneer hij het beest met de eerste echte steek doodt. Al met al ben ik geen voorstander van het stierenvechten geworden, maar ben ik er wel van doordrongen dat het voor veel Spanjaarden en Portugezen een wezenlijk onderdeel van het leven uitmaakt. Ook voor de stier overigens!

Ogen en woorden tekort.

Posted on [September 6, 2012](#)

Het Topkapi in Istanbul, de Tivoli-tuinen in Rome, de Efteling in Kaatsheuvel en de kleuren van Marrakech. Herinneringen aan deze plekken komen naar boven terwijl we zwerven door el Real Alcázar, vrij vertaald de Koninklijke Burcht. De sprookjes uit duizend en één nacht zouden hier zo maar ontstaan en verteld kunnen zijn. Een adembenemend complex in het stadshart van Sevilla, bijna in het verlengde van de kathedraal met de beroemde klokkentoren de Giralda, wat van oorsprong een minaret is geweest en wat hét symbool is van het Moorser verleden van Andalusië en dus ook van Sevilla. De bouw van dit geheel is begonnen in de elfde eeuw, bovenop de restanten van een Islamitische wijk. Alle artistieke stijlen en technieken zijn door de eeuwen gebruikt om het de uitstraling te geven die het nu heeft. Taifa, almohad, gotiek, mudejar, renaissance, barok, mannerist, el Real Alcázar is een harmonieuze combinatie van kunst, geschiedenis, cultuur en religie. Het is altijd de officiële residentie van de Spaanse staatshoofden geweest en op dit moment is het het oudste koninklijk paleis van Europa dat nog als zodanig gebruikt wordt.

Onbegrijpelijk vind ik het dat een dergelijk geheel ooit voltooid is, ook al heeft het dan eeuwen geduurd. Zoveel tegelmozaïeken in vloeren, muren, (tuin) banken, panelen, koepeldaken, “gekantklost” natuursteen, houtsnijwerk, smeedijzerwerk en dat alles puur handwerk! En dan niet te vergeten de tuinen, in diverse stijlen, ontworpen naar de grillen van veelal de echtgenote van de heersende koning; met of zonder waterpartijen, fonteinen, prieeltjes, romantische wandellaantjes, doolhoven en last but not least de oeroude bomen en cipressen die vast het nodige te vertellen hebben over liefde, politiek en snode plannen, als..... Dit laatste geldt ongetwijfeld ook voor de muren van het paleis.

Luisteren naar wat de muren te vertellen hebben.

Al met al ongelooflijk en niet te beschrijven. Gelukkig hebben we de foto's die veel meer vertellen dan dat ik hier kan! Voor een gedetailleerde beschrijving van het paleis zijn internet en diverse reisgidsen (zoals *Dominicus' Andalusië* van Linda O'Bryan en Hans Zaglitsch) een onuitputtelijke bron van informatie.

Twee fotobijschriften ter afsluiting:

Nooit geweten dat Shell bij het ontwerpen van het logo is geïnspireerd door een Sevillaans tegeltje uit de 16de eeuw.

“ Als jij nou het bad vol laat lopen, schilder ik intussen het huis aan de buitenkant”.

Sherry.

Posted on **September 7, 2012**

Als ik het woord Sherry hoor, denk terug aan de feesten van zo'n 40 jaar geleden. Sherry werd veel gedronken in die tijd, vooral door de vrouwelijke jongeren. Dit kwam mede doordat AH het doorlopend in de aanbieding had, wat aangenaam was voor het smalle studentenbudget. Ja, toen al lette AH op de kleintjes! Het drankje was niet écht my cup of tea en bovendien was hoofdpijn vaste prik de volgende ochtend.

Jaren later kwam het drankje wederom in zwang, maar nu als afslankmiddel. Ik persoonlijk heb het hier nooit voor gebruikt. Sherry dronk ik al lang niet meer en ik at advocaat met een eetlepel om juist wat kilo's te winnen. Maar menig gelukkige huisvrouw is in die periode een ongelukkige alcoholverslaafde geworden, al dan niet slank.

En nu, jaren later zijn we terechtgekomen in het hart van het sherrygebied in Andalusië. De stadjes Jerez de la Frontera, Sanlúcar en El Puerto de Santa María vormen samen de zogenaamde sherrydriehoek. Het eerste teken dat we dit gebied naderden, was bij het zien van de bekende roadside bull.

Langs de snelwegen van Spanje zie je zo nu en dan het silhouet van een gigantische zwarte stier, scherp afgetekend tegen de horizon. Als je dichterbij komt zie je dat het gemaakt is van metaal en overeind gehouden wordt door een soort van stellingconstructie.

Het is de “Toros de Osborne”, de stille en tekstloze advertentie voor de Osborne sherrydestilleerderij, gevestigd in El Puerto de Santa María. In de jaren negentig leek er een einde te komen aan deze vorm van reclame langs de weg, vanwege wettelijke veiligheidsvoorschriften in het verkeer. Maar het volk roerde zich zo sterk dat het gezag boog en de stier erkende als nationaal symbool. De laatste telling wees uit dat er 92 Osbornestieren, elk met een gewicht van 4 ton, langs de kant van de Spaanse snelwegen staan. In Jerez de la Frontera hebben we een korte stop gehouden. Dat hier de sherry van groot belang is werd onmiddellijk duidelijk. Tonnen met het merknaam Tio Pepe als reclame op bijna elke rotonde in het stadscentrum. We hebben echter geen glaasje genuttigd bij onze lunch; te vroeg, te warm en Holger is al jaren geheelonthouder.

Uiteindelijk zijn we in het tweede stadje van de driehoek geëindigd vandaag: El Puerto de Santa María. Op een camping, aan de Atlantische Oceaan. Morgenochtend gaan we met een catamaran naar Cadiz, nieuwsgierig naar wat dit stadje ons te bieden heeft.

We hebben op weg naar Jerez nog een omweg gemaakt, langs het natuurpark van Doñana. In de hitte gelukkig toch nog een beetje water. Feest voor de duizenden ooievaars en flamingo's!

Verder was er helaas weinig te zien, zo droog was het, zoals uit de laatste foto blijkt!

Cadiz

Posted on **September 8, 2012**

Om in Cadiz te komen nemen we de boot vanaf El Puerto de la Santa María. Na een half uurtje stappen we het centrum van Cadiz binnen. Er is een aantal wandelroutes uitgezet in kleur en we nemen de paarse. Gedurende de hele route is er een paarse streep op de straat te zien van zo'n 10 cm breed. Dat hadden we nog niet eerder meegemaakt!

De eerste parel die we vandaag vinden is het voormalige vrouwenziekenhuis van de heilige Carmen. In de middeleeuwen waren er geen ziekenhuizen. In de zeventiende eeuw trokken veel mensen naar de Nieuwe Wereld en Cadiz was een belangrijk vertrekpunt voor dit grote avontuur. Dit betekende dat er veel daklozen in en om de stad waren en in de portieken van de openbare gebouwen lagen veel zieke en zwangere vrouwen, waarvan er menigeen stierf. Dit was voor het bisdom de reden om in 1633 dit ziekenhuis te stichten. Het is een mooi complex met een grote patio en een kleinere patio. Verschillende bouwstijlen, zoals Cadiz kenmerken: klassiek-gotisch, neo-klassicistisch en Moors in een harmonieuze mix. De stijlen vullen elkaar soms aan in de individuele bebouwingen! De entree naar de patio's, er zijn er ontelbare, zijn vaak weer betegeld met de azuljos, dat blijft ons boeien.

Het vrouwenziekenhuis heeft tot 1963, dus 330 jaar lang, die belangrijke functie gehad. Toen is het hospitaal gesloten, maar het gebouw bleef in gebruik, nu als kantoor van de bisschop van Cadiz. De oprichter, ook een bisschop, was, zo vertelde de conciërge ons, een waar kunstverzamelaar. Het pronkstuk in dit complex is een afbeelding van San Francisco geschilderd door El Greco. De bisschop heeft dit schilderij uit 1601 later gekocht en het is op altijd z'n plaats gebleven:

Het schilderij hangt in de privé kapel van het bisdom, alleen te betreden als de conciërge de deur voor je ontgrendeld. Daar is een pracht en praal waardoor het haast onvoorstelbaar is om te bedenken dat gebrek aan middelen de reden was voor het sluiten van het ziekenhuis!

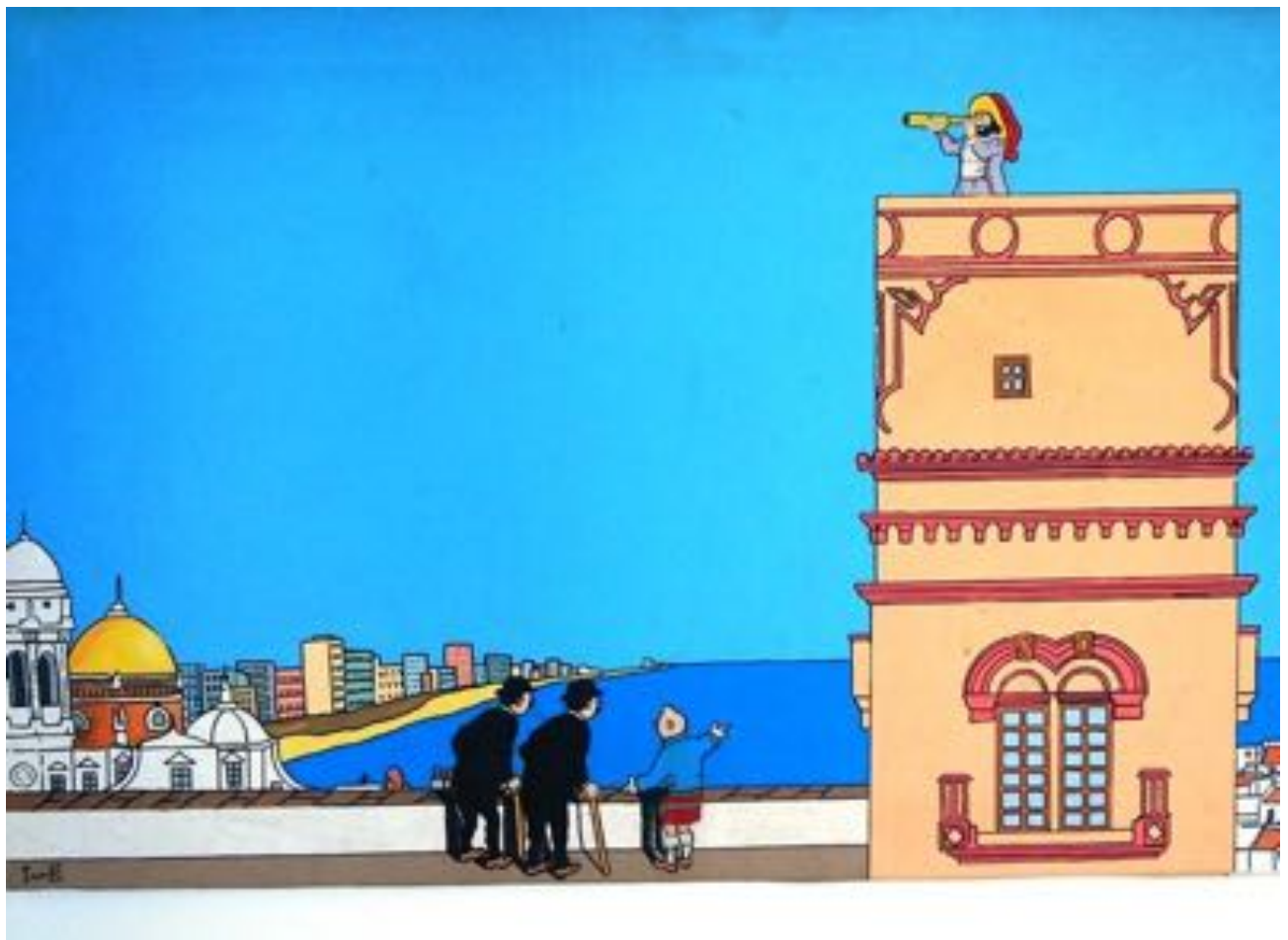

Overigens is er nog wel een negotie van devotie: een boekhandel met allemaal bisschoppelijk correcte literatuur en snuisterijen!

De volgende stop brengt ons bij de Torre Tavira. Cadiz had indertijd veel kooplui die op de hoogte wilden blijven van het scheepsverkeer. Wat deed je dan? Je bouwde een uitzichttoren op je huis en kon dan goed zien wat er op scheepvaartgebied gebeurde. Nou, er zijn nog meer dan honderd van die torens in tact, maar de leukste is de Torre Tavira. Deze toren is uitgerust met een camera obscura. Door middel van een spiegel en lenzen wordt de stad en de omgeving real time, en dus bewegend, geprojecteerd op een holle ondergrond en zo kon je alles mooi bekijken. Je ziet bijvoorbeeld de boten varen en de was wapperen op de dakterrassen. De camera is te bedienen als een soort periscoop. Vanaf de toren, 35 meter hoog en in het midden van de stad gesitueerd, is het uitzicht op Cadiz erg mooi.

Hieronder nog wat foto's, gerelateerd aan de Torre Tavira. De eerste is genomen in het trappenhuis van de Torre Tavira. Kennelijk is de toren en de camera obscura vaak het onderwerp tijdens teken- en schilderlessen, want van beneden tot boven hangen de muren vol met persoonlijke interpretaties van amateurschilders en –tekenaars. De eerste die wij gekozen hebben is speciaal voor Roissy! De tweede geeft het uitzicht weer vanaf het hoogste punt van de toren.

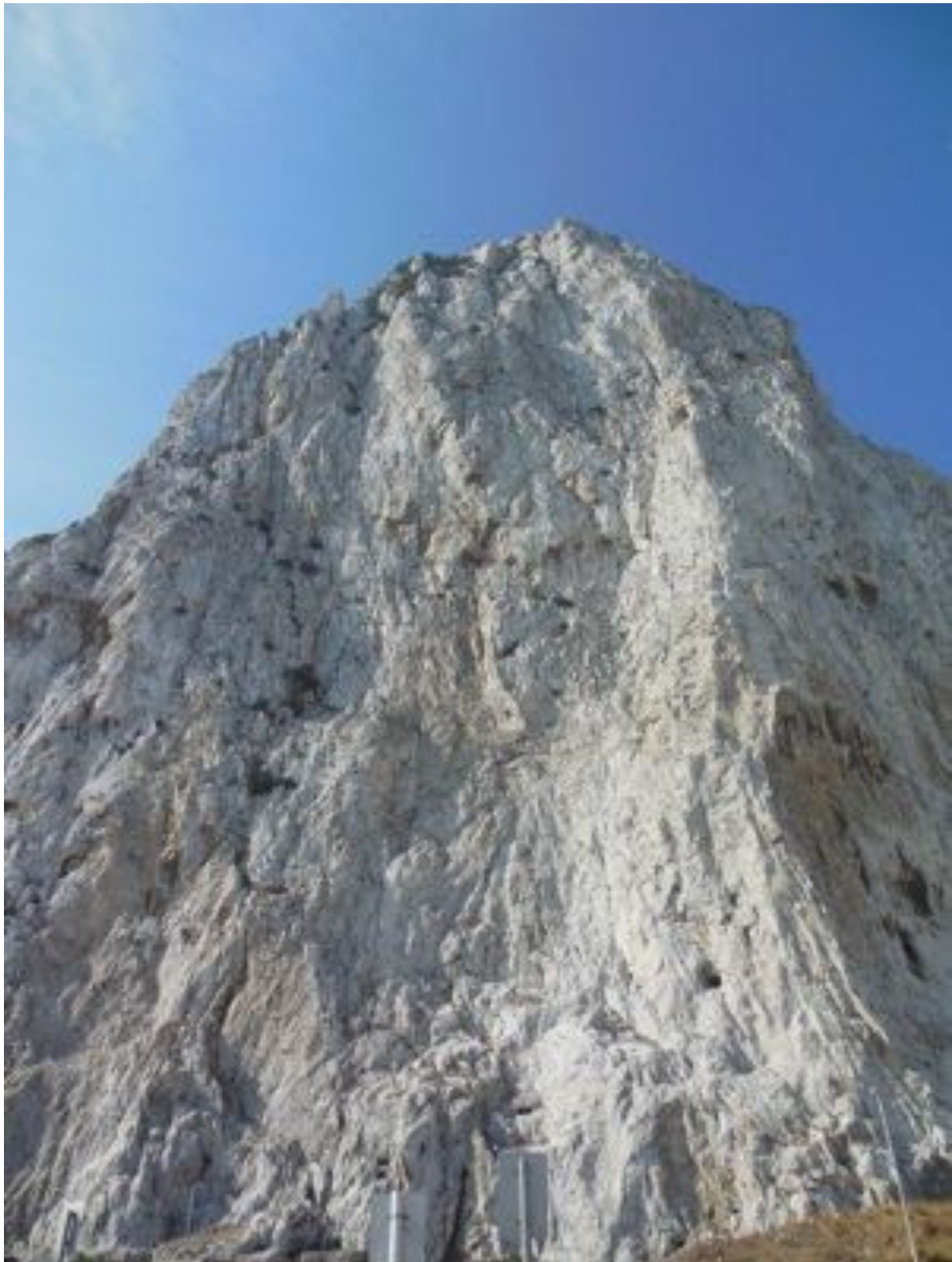
Tot slot een politiek plaatje. We mogen dan over vier dagen verkiezingen hebben in Nederland, de politieke uitingen in Spanje blijven ook niet achterwege:

Jebel Tariq

Posted on [September 9, 2012](#)

Een verbazingwekkend hoge rots die zo maar oprijst langs de kust. De rots van Gibraltar, oftewel The Rock, oftewel Jebel Tariq..

Hier ontmoeten de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee elkaar. Hier is de afstand tussen Afrika en Europa klein genoeg voor de ooievaars om Europa binnen te vliegen. Dit gebeurt maar op twee plekken in de wereld. De eerste is de Bosporus bij Istanbul, de straat tussen de Zwarte Zee en de Zee van Marmara, de tweede dus de Straat van Gibraltar. Vandaag waren we zo dicht in de buurt van Gibraltar dat we het niet links (eigenlijk rechts) konden laten liggen. Binnenrijdend over de Winston Churchill Avenue, wat tegelijkertijd de landingsbaan van het lokale vliegveld bleek te zijn. Dat is nog eens een entree! Een heuse paspoortcontrole ging er aan vooraf. Doorgereden naar Europa Point, het meest zuidelijke punt van het vasteland van Europa. Hier staat de in 1997 voor de Islamitische gemeenschap van Gibraltar gebouwde moskee en een andere bezienswaardigheid is de vuurtoren van Gibraltar. Dit is de enige vuurtoren buiten het Verenigd Koninkrijk die onderhouden wordt The Trinity House, een soort waterschap. Hij dateert van 1841 en staat 49 meter boven de zeespiegel met een bereik van zo'n 37 km.

Met buslijn 2 naar het centrum van het stadje gereden en met de kabelbaan de rots omhoog geklommen. Natuurlijk de berber-apen bekeken, de staartloze makaken. Ze worden beschouwd als de enige in het wild levende apen in Europa.

Het uitzicht vanaf het 412 meter hoge punt was prachtig. In de verte Noord Afrika, de zee, de haven, de woonwijken en natuurlijk de rots zelf.

De Alameda botanische tuin, de volgende attractie, was heerlijk om doorheen te wandelen. Een groene oase met meer dan 2000 planten en bomen; een verborgen parel aan de rand van het stadscentrum.

Gibraltar, een deels toch wel typisch aandoend Engels geheel, maar wel met een Spaans en Noord- Afrikaans randje. Er wordt wel gewoon rechts gereden, maar de nummerplaten hebben GBZ als landsnaam (Great Britain Zone).

Het was rustig vandaag. De plaatselijke bevolking maakte zich op voor de grote feestdag van morgen, 10 september, Gibraltar National Day. Wat wij begrepen hebben is dat op deze datum de overdracht van Gibraltar plaatsvond door Nederland aan Groot Brittannië (Verdrag van Utrecht, 1713).

Hoelang Gibraltar een kroonkolonie van het Britse Koninkrijk blijft is onduidelijk. Spanje wil de rots, Groot Brittannië wil hem niet afstaan en de bevolking van Gibraltar zou heel gelukkig zijn als alles bij het oude blijft en ze met rust gelaten wordt.

**“The soil of
Gibraltar should
belong to no-one
but the people of
Gibraltar...”**

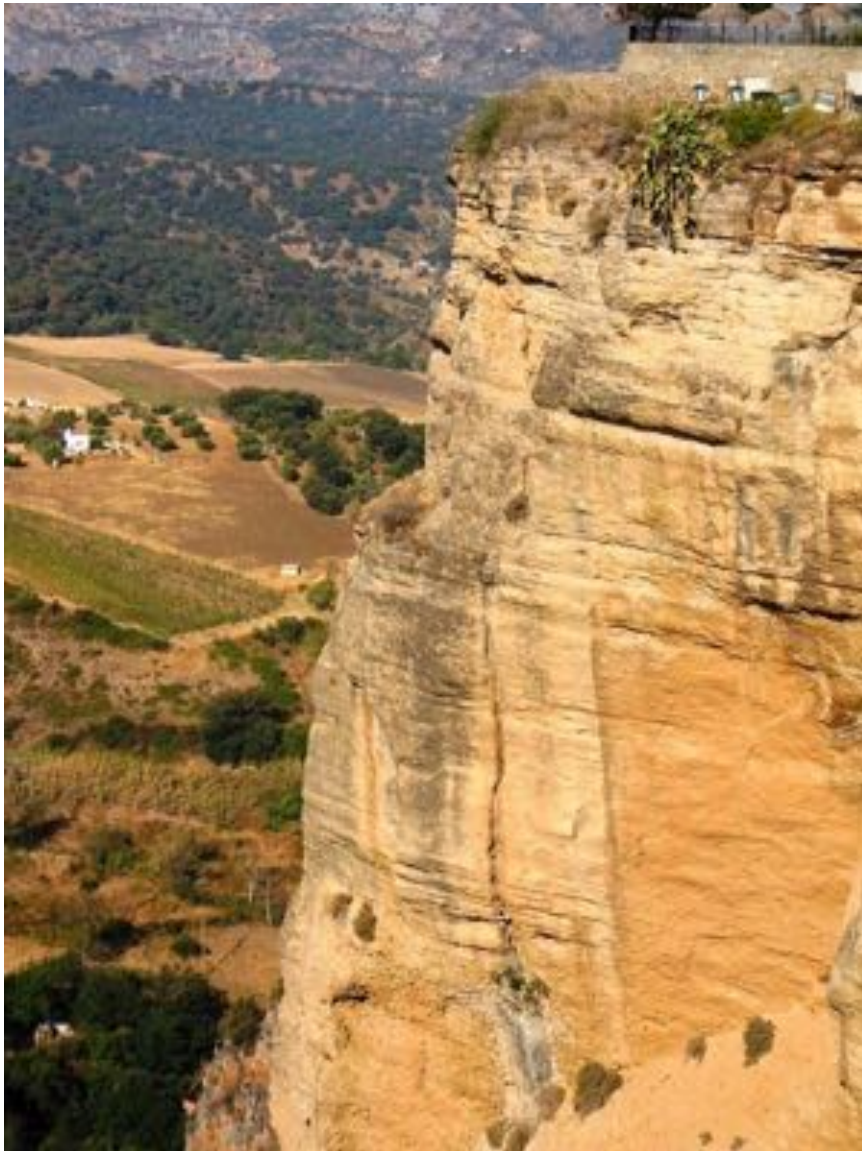
By the elected members of
The Legislative Council
1964

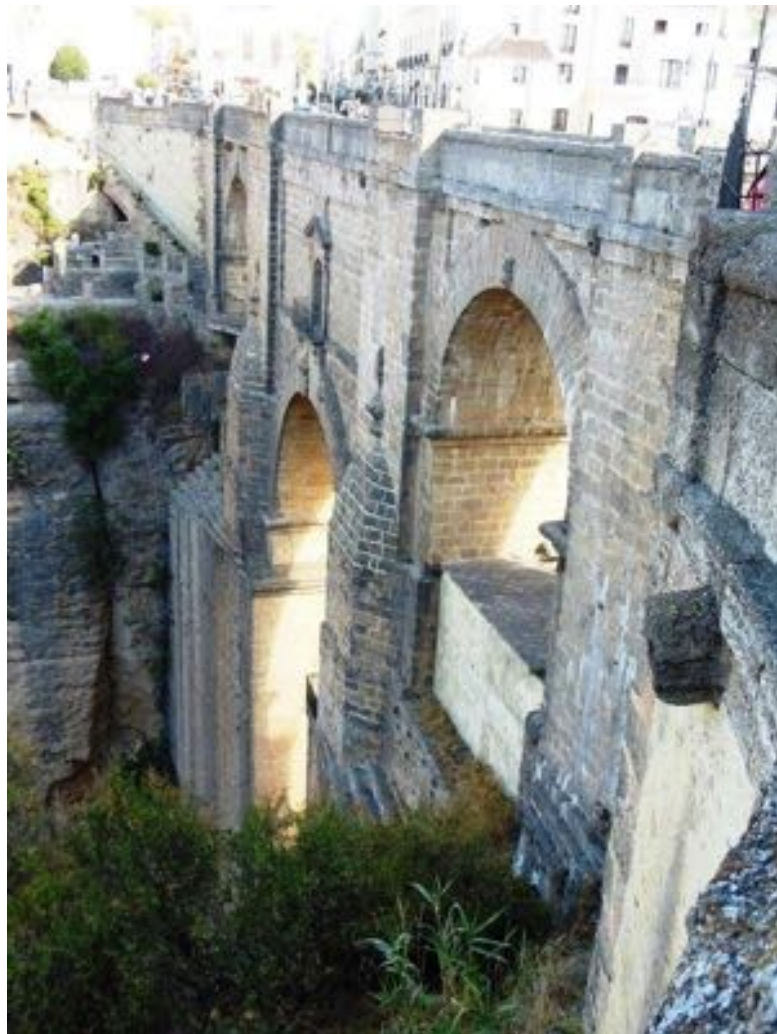

Ronda.

Posted on [September 10, 2012](#)

Na Gibraltar hebben we gisteren vrij snel de kust verlaten om via een prachtige route door het berggebied Serrania naar Ronda te rijden. Het is een van de Pueblos Blancos, een wit dorp, kenmerkend voor deze omgeving. Ronda bestaat al sinds 9 eeuwen voor Christus dus kan met recht de titel oud dragen. Het “nieuwe” Ronda is in de middeleeuwen ontstaan en was een belangrijke steunpilaar van het Moorse Andalusië, waarna het een tijd bekend was om zijn stierengevechten en de piraterij. Nu lijkt toch toerisme de belangrijkste bron van inkomsten te zijn, maar als je al 11 eeuwen bestaat moet je wel flexibel economisch besef kennen! Ronda ligt als het ware tegen de berg aangeplakt aan de rand van een grote kom. Tussen het oude en het nieuwe stadsgedeelte heeft de rivier de Tajo een kloof uitgesleten van meer dan 100 meter diep, een ware canyon! Eeuwen geleden is daar al een drie bogen tellende stenen brug gebouwd waar het verkeer van vandaag nog steeds overheen gaat.

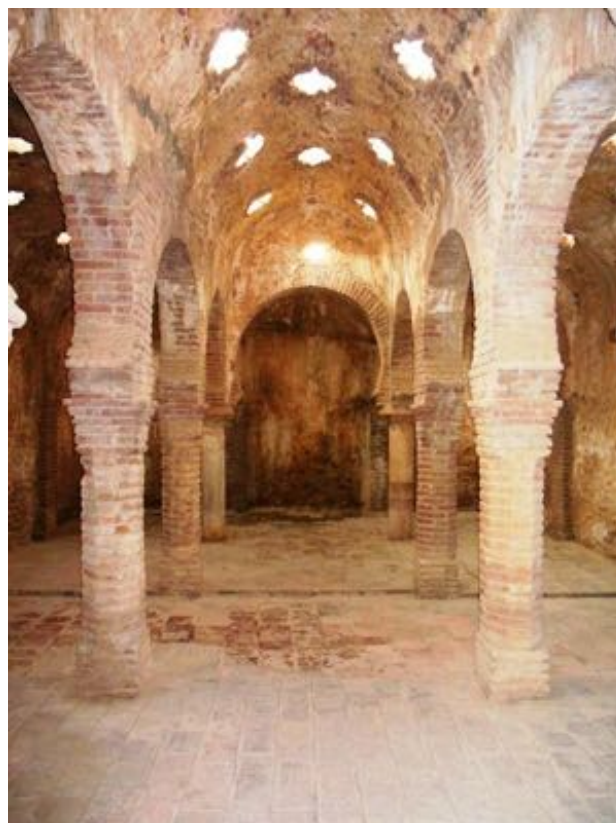

Wandelen door Ronda is weliswaar veel klimmen, maar zeker een genoeg. De panden zijn soms overdadig mooi, maar de uitzichten die je steeds te zien krijgt zijn echt fantastisch. Door de hoge ligging kan je ver kijken, over landbouwgronden, bossen en op de meest onwaarschijnlijke plekjes witte huizen.

Naast de talrijke resten uit de Romeinse periode is het Arabisch erfgoed toch het meest zichtbaar. Het Islamitische Ronda was zeer belangrijk als hoofdstad van één van de vijf Kuras (provincies) van al-Andalus. De islamitische cultuur heeft veel invloed gehad op de stedenbouw, gastronomie, tradities en landbouwtechnieken. Een mooi voorbeeld van dit erfgoed is het “arrabal banjo”, het Arabisch badhuis. Het gaat hier om het best bewaarde thermencomplex uit de Moorse periode (13de -14de eeuw). Gezien de omvang was het waarschijnlijk het centrale bad van de moslimgemeenschap. Een waterrad en een klein aquaduct verzorgden de watertoevoer naar de baden, die veel lager gelegen waren. Er waren stoom-, warm- en koudwaterbaden, dus in het complex zijn ook stookhokken aanwezig. Pilaren en bogen stutten het dak. In het dak zelf zijn openingen aangebracht waardoor er daglicht naar binnenvalt. Hoewel...helder maanlicht zal ook een mooi effect geven, vooral omdat de openingen stervormig zijn.

Eigenlijk kun je deze baden beschouwen als de voorloper van onze badhuizen, waar tot ver in de 20ste eeuw veel mensen in Nederland eens per week gebruik van maakten, omdat lang niet iedereen een douche of bad bezat. Iets wat heden ten dagen nauwelijks voor te stellen is!

Joaquín Peinado.

Posted on **September 11, 2012**

Bijna elk schilderachtig stadje heeft wel een kunstschilder voortgebracht, zo ook Ronda. Joaquín Peinado, geboren in 1898 wordt gezien als de opvolger van Cézanne, het geesteskind, maar ook goede vriend, van Picasso en een vooraanstaand lid van de Spaanse School in Parijs. Ronda is er trots op, een gewone man, uit een kleine stad, maar in de kunstenaarsscène wereldberoemd. In het naar Peinado genoemde museum hangt een permanente tentoonstelling van zijn werk. Het beslaat een periode van 50 jaar, beginnend in 1923, het jaar dat Peinado naar Parijs vertrok, waar hij zo goed als permanent bleef wonen vanwege de Spaanse burgeroorlog. Het laatste werk is uit 1975, enkele maanden voor zijn overlijden. Voor zijn vertrek naar Parijs voltooide hij zijn studie aan het Hoger Instituut voor de Kunsten, San Fernandes, in Madrid. Er is duidelijk een periode waarin een verwantschap met het werk van Picasso te zien is. De expositie toont verscheidene technieken in diverse stijlen. Vanaf 1945 krijgt zijn werk een eigen, persoonlijke stijl. Abstracte geometrische vormen in aquarelkleurige tinten.

Het museum is gehuisvest in het vroegere Paleis van Moctezuma, nazaten van een Azteekse heerser, die door de Spanjaarden hier naar toe gebracht zijn, gekerstend werden en hun laatste jaren in dit paleisje mochten wonen. Het gebouw is enkele jaren terug gerestaureerd. Vooral het fantastische mudejar vakwerkplafond en de neogotische kapel zijn op architectonisch vlak de blikvangers. Al met al een mooie combinatie van schilderkunst en architectuur.

Antequera.

Posted on [September 12, 2012](#)

Hoe het voelt om burchtheer en –vrouw te zijn? Nou, matig. Het huis is donker, de muren te hard om er een spijker in te slaan om zo iets moois op te hangen, het interieur karig en de spaarzame stoel die te vinden is zit voor maar heel even comfortabel vanwege de net voltooide klim naar boven.

We zijn in Antequera, halverwege de route van Ronda naar Granada. De burcht, op de top van een heuvel, is de Alcazaba van Antequera. Via de Arco de los Gigantes (de poort der reuzen) kom je eerst langs de Real Colegiata, een kerk uit de eerste helft van de 16de eeuw, met een fraaie renaissance voorgevel. Hij is mooi gerestaureerd en het plafond is vergelijkbaar met wat we gisteren hebben beschreven. Fraai houtsnijwerk in Mudéjarstijl. Een andere blikvanger in deze kerk is een Madonnabeeld met een zevenkoppige draak aan haar voeten. Dit beeld, zo'n 200 jaar oud, wordt gebruikt in processies en verenigt het goede en het kwade. Madonna zelf stond op een burcht, waaronder de drakenkoppen vandaan kwamen. Het goede was op deze manier onbereikbaar voor het kwade.

Wat verder omhoog zijn de fraai gerestaureerde restanten van de burcht te zien, met daaromheen de Patio de Armas, waarin wat onduidelijke restanten van een moskee en Moorse baden.

Vanaf diverse uitkijkpunten had je een prachtig uitzicht op het stadje: veel opeengehoopte witte huisjes, rode dakpannen en duidelijk zichtbaar de diverse kerken die het stadje rijk is.

Tot slot: mocht je binnenkort je dak moeten vernieuwen, dan is dit misschien een optie!

Alhambra.

Posted on **September 14, 2012**

Natuurlijk, Alhambra is de topattractie van Andalusië. Dat weet je als je hier naar toe reist. We willen het vandaag zelf bekijken en Lia's verjaardag is daar een mooie dag voor! Dus nemen we buslijn 33, stappen over op lijn 30 en komen zo aan voor de ingang van het complex.

Alhambra ligt op de oostelijke berghelling in Granada en vindt zijn ontstaan in de 11^e eeuw wanneer de Moorse heerschappij over Andalusië zijn hoogtepunt kent. De heersers, de Nasriden, bouwen eerst Alhambra, wat rode burcht betekent. Maar dan ontstaat er onder de heersers een strijd wie op dit complex het mooiste paleis kan bouwen. En dat is er een geworden met indrukwekkende resultaten.

De paleizen zijn van zandsteen, maar ondanks dat hebben ze de tand des tijds goed doorstaan. Ze zijn, inclusief de omgeving, erg mooi gerestaureerd. De Moorse invloeden vind je terug in de architectuur, het reliëfwerk in de muren en in sommige plafonds, het houtsnijwerk en de tegels met verschillende geometrische motieven en harmonieuze kleuren.

En dan hebben we het alleen over de paleizen, maar de hele heuvel is omgetoverd tot een park met veel waterstroompjes. Dat water werd tien eeuwen geleden al kunstmatig naar boven gebracht, via een ingenieus systeem. Het water was afkomstig uit de nabij gelegen rivier de Rio Darro.

In de 13^e en 14^e eeuw neemt de invloed van de Moren af op Spanje, en hun rijk concentreert zich op een kleiner wordend gebied rond Granada. Maar de Nasriden gaan door met het bouwen van elkaar in schoonheid overtreffende paleizen, die steeds tot in de kleinste details af zijn. Dat blijft ook het verrassende van deze streek. De mooie combinatie van islamitische en katholieke kunst- en versiertechnieken, gebruikt in de muren, ramen, deuren, zuilen, vloeren en fonteinen.. Als je geluk hebt, zoals wij vandaag, is het zelfs een compleet samengaan met wat hulp van het zonlicht.

Op de foto hierboven zie het licht door een glas-in-loodraam geprojecteerd in een Moorse reliëf wat zich vlak onder het venster bevindt.

Het reliëfwerk in de muren is overigens niet van het makkelijkste: de achtergrond van de contouren wordt weggesneden, waardoor de eigenlijke beeltenissen er op liggen. Meer werk natuurlijk, maar ook mooier!

Alhambra is een groot complex, ruim 700 bij 200 meter. De mooiste paleizen hebben we gezien, maar op een gegeven moment ben je echt verzadigd door al die indrukken, doorkijkjes, details en schoonheid alom. We hebben een goede indruk, maar weten ook dat, wanneer we ooit terug komen, we opnieuw hier naar toe zullen gaan om nog een keer te gaan genieten! De hele dag heeft in het teken van Alhambra gestaan en dat is prima bevallen. Een speciale dag, Lia's verjaardag. Ik was blij dat ik op haar feestje mocht komen, ze had een bijzondere plek uitgekozen!

Albaicin.

Posted on **September 14, 2012**

Het hoofd nog vol van het imposante Alhambra, dus vandaag iets ongedwongens: Albaicin, de Arabische wijk in Granada, tegen de helling aan de noordzijde van de rivier de Darro. Bij het betreden van deze wijk valt vooral de sfeer op. Smalle, steile steegjes met veel cafeetjes, traditionele theehuisjes en verrassende doorkijkjes. We willen nog één keer het Alhambra bewonderen vanaf deze zijde en wandelen naar het plein voor de kerk San Nicolás (mirador San Nicolás) van waaruit je een prachtige overzichtsview hebt van het hele complex, inclusief de toppen van de Sierra Nevada op de achtergrond.

Vervolgens door naar de buren, de Mezquita de Granada, een in gebruik zijnde bescheiden moskee, waar we allerhartelijkst ontvangen worden. We krijgen de mogelijkheid om het intieme binnenplaatsje te bewonderen, vanwaar het uitzicht op Alhambra zo mogelijk nóg mooier is. Als we dorst hebben, mogen we water drinken uit de in het tegelwerk verstopte kraantjes.

In de 7de eeuw voor Christus werd in Albaicin de eerste nederzetting gebouwd en in de tijd van de Moren, woonden hier de rijkste burgers. Tegenwoordig wonen er opnieuw veel Arabische Noord-Afrikanen, wat te merken is aan de vele Marokkaanse winkeltjes en de theehuizen. Wij merkten het ook aan een beauty van een schilderwerkje op een voordeur in een achterafstraatje. Geluk dat ons oog er op viel!

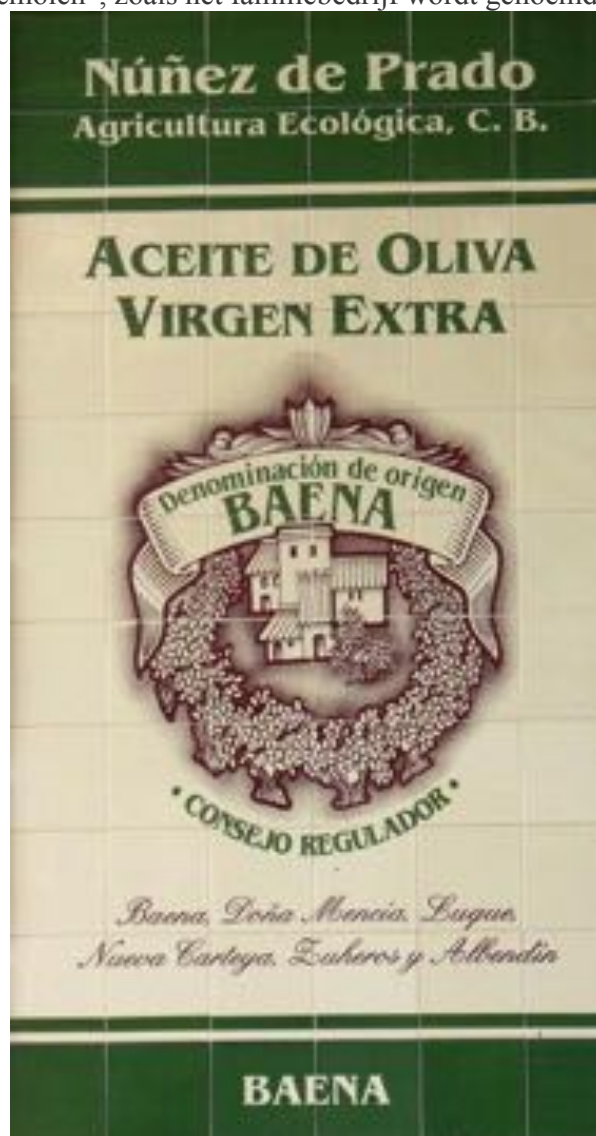
Ondanks dat het vandaag niet zo indrukwekkend was als gisteren, is het toch voor mij de inmiddels twaalfde parel aan de ketting, die deze reis aan het eind zal zijn!!

Oh, oh life, olijf, olive!

Posted on **September 15, 2012**

Onderweg was het al overduidelijk! De vlagen van de olijfoliegeur, afkomstig van fabriekjes waar we langs reden. Maar ook door de eindeloze olijfgaarden, als een lappendeken tegen de hellingen aangelegd. We konden er niet omheen. Baena, een provinciestadje aan de weg tussen Granada en Córdoba, is de bakermat van één van de vier Spaanse olijfolies die is onderscheiden met een Denominación de Origen, hét Spaanse etiket van authenticiteit en kwaliteit. Dat wilden we zien.

Eind 18de eeuw vertrok Nunez de Prado uit het Noord-Spaanse Rioja om in het zuiden wijn te gaan verbouwen. Toen het met de druif niet wilde lukken stapte hij over op de olijf. Nu is het een lid van de inmiddels zevende generatie Nunez de Prado, die ons te woord staat. We bezoeken een goed werkende” olijfoliemolen”, zoals het familiebedrijf wordt genoemd.

Zo'n kleine 100.000 olijfbomen bezit de familie Nunez de Prado, en hun ecologische wijze van bedrijfsvoering heeft een hoog kwalitatief product als resultaat. Geen moderne technische hoogstandjes te vinden in de fabrieksruimtes of boomgaarden.

In januari worden de olijven handmatig geplukt, zodat schade zo veel mogelijk wordt voorkomen. Geen mechanische schudmachines, hooguit de stok wordt gebruikt als hulpmiddel om de rijpe olijven los te krijgen van de takken. Maximaal drie uur mag er zitten tussen het plukken en het persen, om snel optredende fermentatieprocessen tegen te gaan. De pit wordt mee gemalen onder het graniet, want die bevat eigenschappen die van groot belang zijn voor de stabiliteit en kwaliteit van de olie.

Het persen gebeurt met behulp van drie granieten molenstenen, elk 800 kilo zwaar. Het gehele bedrijf draait altijd nog met het materiaal zoals dat in 1944 werd geïnstalleerd. Oud, maar goed onderhouden en destijds al het beste van het beste.

Gemiddeld levert een boom 35-40 kilo olijven per oogst. Ongeveer 12 kilo is nodig voor het verkrijgen van 1 liter olie, de inhoud van het blikje op de foto.

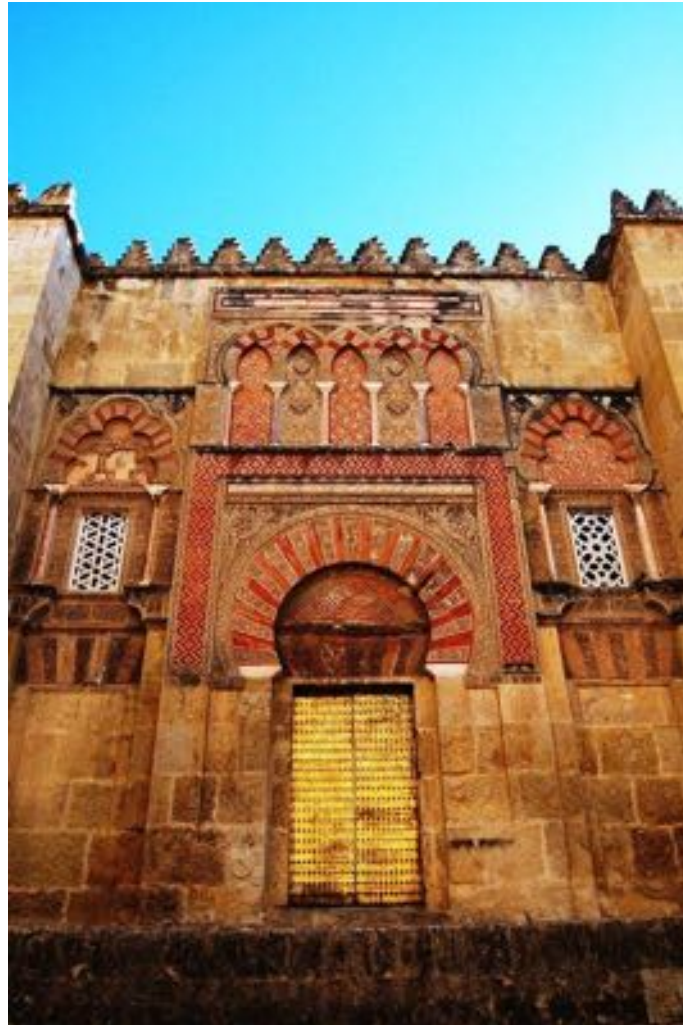
De eigenaar van het bedrijf is trots en houdt van het bedrijf, dat zie je aan zijn ogen en hoor je aan zijn manier van vertellen. Zijn ongeveer 10 jarig dochtertje staat er bij, lid van de 8ste generatie, die ongetwijfeld het roer over gaat nemen te zijner tijd. Favoriete lijfspreuk van de ondernemer is: "Een wereld mét olijfolie is een stuk aangenamer dan zonder", voor ons een reden om een doosje met 12 flesjes mee te nemen, terwijl het leven al zo aangenaam is!

Mezquita.

Posted on [September 16, 2012](#)

De Mezquita is nu de kathedraal van het bisdom Córdoba in Spanje. Mezquita is Spaans voor moskee. Hiermee wordt verwezen naar de functie van het gebouw voor de Reconquista, voordat het een kathedraal werd.

De Mezquita is een uniek architectonisch monument dat zich in het centrum van Córdoba bevindt, op de plaats waar ooit de Visigotische kerk van Vincentius van Zaragoza stond, die op de fundamenten van een Romeinse tempel was gebouwd. Nadat de Moren in de achtste eeuw de gebieden rond Córdoba veroverden, werd de helft van de Visigotische Sint-Vincentiuskerk verkocht aan de aanwezige moslims. Toen die helft te klein bleek voor de groeiende islamitische bevolking, kochten de moslims ook de andere helft van de kerk, zodat de katholieke gemeenschap genoodzaakt werd de kerk op te geven. Het oorspronkelijke kerkgebouw werd gesloopt en men begon met de bouw van de moskee. Abd el-Rahman I (756-788) liet daarvoor rond 780 de marmeren zuilen van nabijgelegen Romeinse villa's gebruiken. Deze waren echter te klein om de juiste hoogte behalen. Door een tweede boog aan te brengen kon dit alsnog bereikt worden, waaraan de moskee zijn unieke bouw te danken heeft.

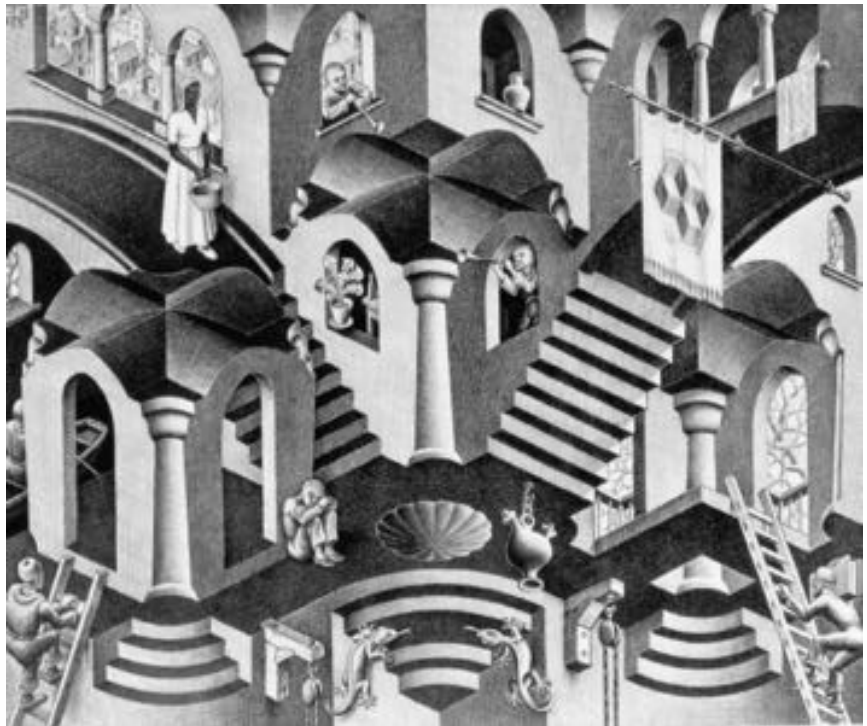
De ruimte doet denken aan de woestijn door het kleurgebruik, zandgeel en ondergaande zon-rood, en door de zuilen nog groter lijkend. De tuin van de moskee bevat veel water en groen en is daarmee de oase om het beeld te completeren.

Oorspronkelijk stonden er zo'n 1200 zuilen in moskee. Karel V gaf in 1523 toestemming aan de bisschop van Córdoba om een deel te verbouwen tot een kathedraal. Architect Hermán Ruiz ontwierp daarop in het hart van de moskee een kathedraal, waarvoor ongeveer 400 zuilen werden verwijderd. De keizer was ontevreden over het resultaat en zou hebben verzucht bij het zien van de bouw: 'U hebt iets gebouwd dat u of anderen overal gebouwd hadden kunnen hebben, maar u hebt iets verwoest wat uniek was in de wereld.' Doordat het bouwen van de kathedraal erg lang duurde, zijn er een aantal verschillende bouwstijlen gebruikt. Daarnaast heeft de kathedraal ook een positieve uitwerking op de constructie: de Mezquita is hierdoor beter bestand tegen een aardbeving.

Het gebouw liet een diepe indruk na bij de kunstenaar Escher. Onmiskenbaar is de invloed van de Mezquita op zijn werk. Maar ook bij Lia en mij is de bewondering groot. Een gebouw dat zijn weerga niet kent en zo mooi is hebben we zelden gezien!

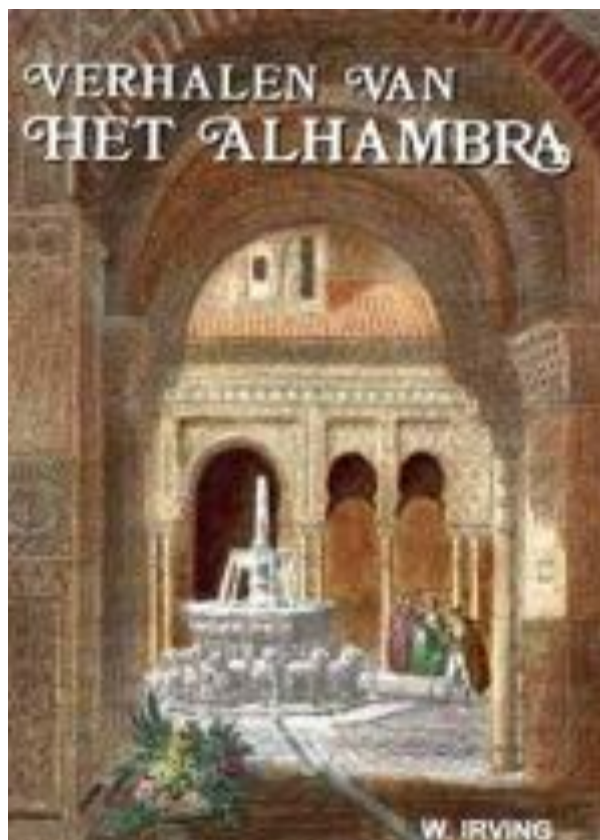

Pena de los Enamorados

Posted on **September 17, 2012**

Struinend door de museumwinkel van het Alhambra viel mijn oog op een werkje van Washington Irving, getiteld “Verhalen van het Alhambra”. Nooit eerder van deze auteur gehoord, maar de titel maakte me nieuwsgierig, zodat ik besloot het te kopen.

Washington Irving, zo leerde mij de flap, was een Amerikaans diplomaat, historicus en reiziger. In 1829 kwam hij aan in Granada, waar hij enige tijd in het Alhambra verbleef, dat toen nog werd bewoond. Hier deed hij inspiratie op voor de verhalen zoals opgeschreven in dit boek.

Vandaag ben ik begonnen met het lezen van deze verhalen. We blijven 2 dagen aan de Middellandse Zeekust, bij het dorpje Almayate Bajo, om de ogen en het hoofd wat rust te gunnen na al het moois wat we de afgelopen twee weken hebben gezien. Door het lezen van de verhalen van Irving komen veel bezienswaardigheden nog een keer langs en dat is voor mij een goede manier om de boel op een rij te houden.

Zo handelt één van de legendes over de Pena de los Enamorados, oftewel de Rots der Geliefden. Tijdens onze wandeling door Antequera vorige week, hebben we deze rots diverse malen gezien, als onderdeel van de vergezichten vanaf de heuveltop waarop de Alcazarresten te zien waren. Later die dag, op weg naar Granada passeerden we de rots en ook gisteren van Córdoba naar de kust, dook hij plots weer voor ons op.

De legende speelt zich af in de 15de eeuw. Antequera ligt in die tijd op de grens tussen de toenmalige koninkrijken Castilië en Granada. Het eerste wordt geleid door een christelijke, het tweede door een islamitische koning. Tello, een jonge christen, wordt gevangen genomen door de Gouverneur van Archidona en vastgezet in de kerkers van het Alhambra. Ongetwijfeld heeft hij de Poort der Gerechtigheid gepasseerd bij het binnengaan van het ommuurde complex. Hij wordt ter dood veroordeeld. Wat de jongeling op zijn kerfstok heeft, wordt niet vermeld, maar misschien was het hebben van een andere geloofsovertuiging in die tijd wel voldoende om opgepakt en zo gestraft te worden.

Tazgona, de dochter van de gouverneur, die door zijn hoge functie met zijn gezin binnen de muren van het Alhambra woonde, loopt tijdens een wandeling langs de kerkers en komt zo in contact met Tello. Natuurlijk worden ze verliefd, anders heb je geen verhaal! Geholpen dooreen handjevol Moren, weet Tello uit de kerkers te ontsnappen en vlucht met zijn Moorse liefje. Maar de koning van Granada komt dit ter ore en hij is furieus. Een deel van zijn leger krijgt opdracht de achtervolging in te zetten.

Tijdens de vlucht belandt het stel op de top van een steile rots, dicht bij de poorten van Antequera. Zij horen de paarden in de verte naderen en realiseren zich de uitzichtloosheid van hun onderneming. Als bewijs van hun liefde voor elkaar springen ze, in elkaar verstrengeld, van de steile rotswand.

Door dit tragische liefdesverhaal, een Romeo en Julia met couleur locale, is de rots deel uit gaan maken van het traditionele erfgoed in dit deel van Andalusië. In het centrum van Antequera staat een beeld van twee verstrengelde jonge mensen, die in hun wanhoop van een rots springen.

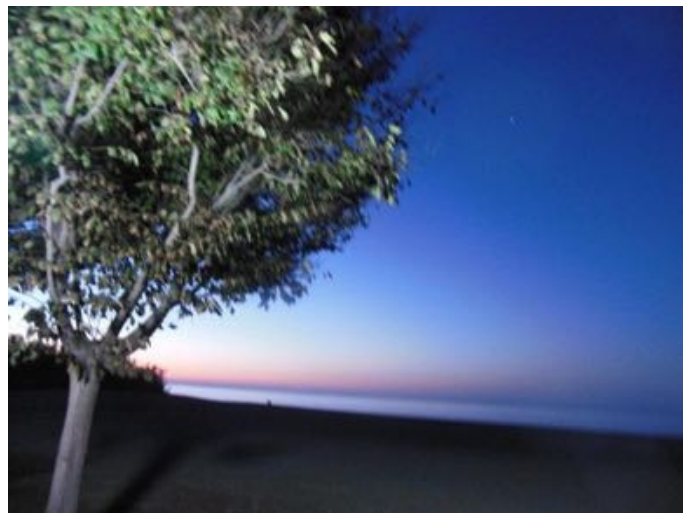

Natuurlijk is het geen verheffend verhaal. Maar wanneer je zo iets leest en dat wat beschreven wordt heb je voor een groot deel gezien, dan wordt je op weer een andere manier geconfronteerd met Andalusië, barstenvol geschiedenis, cultuur, natuur en... romantiek!

Grootgrondbezitters

Posted on **September 18, 2012**

Als ik 's morgens wakker word en ik kijk uit mijn "raampje", word ik aangenaam verrast door wat ik zie en hoor. Een ruisende zee en een mooi gekleurde zonsopgang. Natuurlijk ga ik eruit om er een foto van te maken, hoewel ik wel weet dat ik de intense kleuren die in de lucht hangen, niet te pakken zal krijgen. Maar ik geef het toch een kans.

In de verte lichtjes en het geplof van de motoren van wat vissersbootjes. Heerlijk wakker worden is dat! We staan dus met onze To direct aan het strand, slechts gescheiden door een smeedijzeren hek, waar we natuurlijk zo doorheen kunnen.

In het hoogseizoen moet het hier een gekkenhuis zijn. Op de camping, waar we momenteel staan, is plaats voor ruim 250 campers/caravans of andere kampeermogelijkheden. Maar nu is de camping, het strand en de Middellandse Zee helemaal van en voor ons! In ieder geval vandaag. Bijzonder!

In de loop van de ochtend verschijnen aan de horizon enorme witgrijze wolken, die op het water liggen en zo naar de kust lijken te drijven. Binnen een kwartier is het zo ver. Was het het ene moment nog helder, het volgende moment zitten we in een dichte mist. Het heeft allemaal te maken met het grote temperatuurverschil tussen Noord-Afrika en Zuid-Spanje. Hierdoor verdampt er zo veel zeewater dat er heuse wolken ontstaan. De mist houdt een aantal uren aan, maar de temperatuur blijft aangenaam.

Twee dagen hebben we het rustig aangedaan. Lekker lezen aan zee en luisteren naar het geluid van de zee en kwetterende vogels die de rust alleen maar versterken. Morgen gaan we verder. We hebben weer plek in onze hoofden!

Plastic zee

Posted on **September 19, 2012**

Wat zijn dit in godsnaam. Giga campings voor al die toeristen in het hoogseizoen? Vluchtelingenkampen, ingericht door het UNHCR voor Noord-Afrikanen, op drift geraakt vanwege de Arabische lente? Niets van dit alles. We rijden door een zee van plastic. Als de door de staf van Moses gespleten Rode Zee, hebben we aan weerskanten van de weg van Malaga naar Almería plastic “greenhouses”. Ruim 200 km lang. Tomaten, komkommers, allerlei soorten groente en fruit worden hierin gekweekt. Alsof het buiten al niet heet genoeg is! De kassen staan soms tot aan de zee, vaak midden tussen woonwijken of als terrassen tegen de berghellingen aan. Zo nu en dan wordt het beeld afgewisseld door de plasticfabrieken of de groente en fruit verwerkende bedrijven.

Het is beslist geen mooi landschap wat het oplevert, wel bijzonder. Ik vraag me af als deze vorm van landbouw ooit ophoudt, wat er met al dat plastic moet gebeuren. Misschien wel een reden om er nooit meer mee te stoppen!

Vandaag overnachten we in een natuurpark, Parque Nacional de Cabo de Gata-Níjar. Morgen rijden we daar doorheen, dus nadere informatie volgt. Het dorp Níjar, wat aan de rand van het natuurgebied ligt, hebben we vandaag bezocht. Het is bekend om het aardewerk met blauwgroene motieven en om de geweven kledjes, de zogenaamde jarapas.

Een veel voorkomend symbool in dit dorp is “Indalo”. Het zou geluk brengen aan de drager ervan, evenals rijkdom, overvloed en vrede. Het figuurtje is ontdekt in een rots waarin prehistorische tekeningen zijn gevonden en dateert uit 4000 jaar voor Christus. Indalo reist nu met ons mee aan de sleutelhanger van Holger. Ik mag vast wel delen in zijn geluk, rijkdom, overvloed en vrede!

Cabo de Gata

Posted on [September 21, 2012](#)

Met slechts een gemiddelde regenval van 100 mm per jaar is het natuurpark Cabo de Gata-Níjar de droogste plek van Europa. Desondanks is er wel degelijk vegetatie in deze daarnaast ook zeer zoute omgeving. Er groeit en bloeit een grote hoeveelheid agaven en schijfcactussen, de laatste beladen met vruchten. Soms lijken ze zelfs een innige verhouding met elkaar te hebben, evenals de kleine schelpdierpjes die trosvormig aan de succulenten vastgeplakt zitten. Ik heb dit natuurverschijnsel nooit eerder gezien en hoop dat Gerhard, mijn betrouwbare informatiebron m.b.t. flora, mij hier meer over kan vertellen.

Het gebied is fascinerend mooi. Het landschap is ruig en bestaat uit een vulkanisch gebergte met prachtige rotsformaties. De stranden, gevormd door gestolde lava, zijn moeilijk toegankelijk en daardoor zo goed als leeg. Af en toe biedt een uitkijkpunt een indrukwekkend uitzicht.

Vlak voordat we het natuurreservaat verlaten krijgen we nog een toegift. Een mooie Spaanse molen, zo één waar Don Quichot zijn onmogelijke gevechten tegen leverde.

Vandaag hebben we Andalusië verlaten, een gebied met heel veel bezienswaardigheden. Sevilla, Granada en Córdoba zijn zeker de hoogtepunten geweest, maar ook de natuur, de pueblos blancos, het heerlijke eten en de vriendelijke mensen hebben veel bijgedragen aan een prachtige ervaring! Morgen het op een na laatste reisdoel: Valencia.

Verder hoorden we dat Dieter en Margo de sleutels van hun nieuwe huis hebben. Dat is goed. Maar dat er ook flink opgeknapt moet worden, dat is minder goed. Hopelijk niet zo veel als bij dit huis dat we onderweg zagen.....

Berg met hoed

Posted on [September 22, 2012](#)

Hat der Berge einen Hut,
wird das Wetter schön und gut.
Hat der Berge einen Kragen,
Dann wird das Wetter dich behagen.
Hat er Mantel um und Degen,
Gibt es kalten Wind und Regen.

Holger heeft dit gedichtje, wat hij ooit leerde op de Oostenrijkse school in Istanbul, aan me voorgedragen toen we bij de Tafelberg in Kaapstad stonden. Vanmorgen, onderweg naar Valencia, kreeg ik het opnieuw te horen, vanwege een soortgelijk beeld.

Of het nou een hoed of een kraag was wat de berg op dan wel om had, laat ik in het midden, maar een sabel was het zeer beslist niet. Op onze eerste verkenning door Valencia vanmiddag, was het zeer aangenaam. Een zon, een wolk en een windje! Heerlijk stadswaar. Morgen en zondag gaan we gericht Valencia bekijken.

Zaterdag, marktdag!

Posted on [September 22, 2012](#)

“Zullen we een rondje markt”, is een mooi-weer-vraag voor de zaterdag bij ons. Vandaag kon ik er dus op wachten dat Holger mij dit zou vragen! En terecht, want de Mercado Central is meer dan de moeite waard om door te struinen. Het is één van de vele modernistische gebouwen die Valencia rijk is. De Mercado Central is gebouwd tussen 1910 en 1928, ter vervanging van de oude overdekte markt, die te destijds klein was geworden.

Het perceel heeft een oppervlakte van ruim 8.000 vierkante meter en tegenwoordig heeft de markt 959 kramen. Het geheel is overdekt met koepels en schuine daken, en in het kapsant komt de industriële ijzeren architectuur naar voren.

De muren zijn opvallend. Ze zijn voorzien van keramieken onderranden en met metalen lessenaarsdaken helemaal bovenin. Ook zijn er veel glas-in-loodramen aangebracht.

Het is duidelijk dat het hier niet alleen gaat om een artistiek monument, maar ook om een levendige markthal, waar de inwoners van Valencia dagelijks hun vlees, vis, groente en fruit komen inslaan. Elke kraam ziet er verzorgd uit. De verkoopwaar ligt mooi uitgestald, het is er schoon en de marktkeoplui zijn zeer vriendelijk, ook voor ons buitenlanders die alleen maar kijken en niet kopen. Foto's nemen? Geen enkel probleem, dus dat doen we naar hartenlust.

Kunst ligt op straat.

Posted on [September 23, 2012](#)

Al eerder zijn we in diverse steden geconfronteerd met graffiti. Maar tijdens onze wandelingen van gisteren en vandaag in het oude centrum van Valencia, niet langs de gangbare looproutes, maar in achterafstraatjes waar veel bouwval en leegstand is, zagen we iets van een andere orde. De sfeer was er soms wat unheimisch, junks zaten in portieken en een penetrante urinelucht was er vaak overheersend. Surveillanceauto's van de politie waren geen uitzondering. Toch had het wat om hier zo zigzaggend doorheen te lopen, niet in de laatste plaats vanwege de graffitikunst, vaak ondertekend met "Cere". De gespotte tekeningen hebben we gefotografeerd en benieuwd geworden naar de mens achter deze vorm van kunst, hebben we zijn naam gegoogled en, jawel, een interview met hem gevonden.

“.....Mijn naam is Miguel Maestro Cerezo en ik ben afkomstig uit Burgos, een kleine stad dicht bij Baskenland, Noord-Spanje. Omdat daar geen mogelijkheid was om een kunstopleiding te volgen, ben ik op mijn 17de naar Alicante verhuisd. Later ben ik in Valencia gaan studeren en daar woon ik nog steeds. Ik begon tekeningen en schetsen met Cere te ondertekenen toen ik op de middelbare school zat. Op mijn 15de kwam ik in contact met jongeren die zich met graffiti bezig hielden. De verlaten opslagruimten waren een paradijs voor ons en ik had alle mogelijkheden om mijn stijl te ontwikkelen. Ik bewaar goede herinneringen aan deze tijd in Burgos. Experimenteren met letters en karakters opende een nieuwe wereld voor me. In eerste instantie werkte ik uitsluitend op straat maar naarmate ik ouder werd en via mijn kunstopleiding meer kennis had verworven, begon ik met het maken van digitale afbeeldingen en installaties. Ik houd ervan om te werken en te leren met mijn handen en wat dat betreft heb ik net zo veel op straat als tijdens mijn opleidingen geleerd.

Tegenwoordig werk ik vooral in de historische delen van Valencia, in wijken als Carmen en Velluters, maar ook in achterstandswijken zoals Cabanyal. De omgeving ziet er versleten uit en er zijn dichtgetimmerde deuren die een natuurlijke lijst voor mijn werk vormen. Ik werk graag in verlaten gebouwen maar ook in opdracht van mensen die hun huis versierd willen hebben.

Naar mijn mening is Valencia het nieuwe Barcelona, de stad die voorheen hét paradijs was voor graffiti- en straatartiesten totdat in 2004 de witwascampagne van start ging. Nu is dus Valencia dé plek om te werken. Als je met respect tekent zijn de gewone mensen je grootste fans omdat je hen gratis cultuur in hun directe leefomgeving geeft. De bewoners waarderen de graffiti hier meer dan in andere steden. Totdat ik hier kwam was mijn instelling: snel werken en wegwezen, zodat ik niet gepakt werd. In Valencia hoeft dat niet waardoor je meer tijd hebt om een tekening te maken.

In mijn werk zit altijd een sociale betekenis en heeft een directe relatie met de omgeving waar ik het werk maak.....”

Hoewel we gisteren een bezoek hebben gebracht aan het IVAM, het museum voor moderne kunst in Valencia) waar we heel mooi werk hebben gezien van Mar Solís is de keus voor ons blog toch gemaakt voor Cere, de kunstenaar van en voor de straat.

Cuca Fera

Posted on **September 24, 2012**

Duérmete niño, duérmete ya...

Que viene el Coco y te comerá!

Slaap rustig mijn kindje, of de Coco komt je opeten...

Ja dat zal wel helpen, een kind in slaap dreigen met een mythisch monster. Toch kent bijna elk Spaanstalig kindje dit rijmpje. In Tortosa is Coco de Cuca Fera, met een eigen legende. Tortosa is een leuk stadje aan de Ebro tussen Barcelona en Valencia in. Er werd veel gevestigd in de Ebro, en zo'n duizend jaar geleden vingen vissers, zo gaat het verhaal, een reuzenschildpad. Maar de schildpad ging dood en om hun stadsgenoten toch van hun grote vangst op de hoogte te brengen bouwden ze hem na. In de loop der eeuwen werd de schildpad een draak. En natuurlijk werd de draak ook gezien als een monster dat de schone maagden in de omgeving opat. De Cuca Fera werd uiteindelijk ook het mythische wezen dat door ouders te hulp geroepen werd om de kinderen onder de duim te houden. Pas op, of Cuca Fera komt je opeten...

Nog steeds in de jaarlijkse processies annex feesten die in geheel Spanje plaats vinden komt Cuca Fera voor. Dit alles hoorden wij van Joan Iniesta Llop, die een atelier heeft waarin hij van hout, papier maché en andere materialen de koppen maakt voor de al genoemde processies en feesten. En natuurlijk maakt hij ook Cuca Fera, in verschillende maten!

Tortosa is een leuk stadje met mooie gebouwen. Het mooiste wellicht is het Casa Grego, een jugendstil pand dat zo'n honderd jaar geleden gebouwd is en inmiddels mooi gerestaureerd. Waarom het leeg staat konden we niet achterhalen. Dus, als je toch al van plan was naar Tortosa te verhuizen, dan weten wij wel een leuk optrekje voor je!

De touwtjes in handen hebben.....

Posted on [September 25, 2012](#)

Barcelona, een wereldstad, een havenstad, Antoni Gaudi, voetbal, Olympische Spelen van '92, la Rambla, Catalonië en daarnaast nog vele associaties. Het is er druk, zo druk hebben we het de afgelopen drieënhalve week niet gehad.

Het is de laatste middag waarop Holger en ik samen vakantie hebben. De laatste parel aan de ketting, waar er nu 24 aan geregen zijn. De volgende drie dagen ga ik alleen Barcelona in en die gaan de sluiting vormen. Ik wou wel terug naar 2 september en alles nog een keer opnieuw beleven! Geen dag hoeft anders, zo heerlijk hebben we het ook deze reis weer gehad!

Bij een stad als Barcelona hoort ook de harde kant van het leven. Zoals in menige stad van internationale allure zie je ook hier de illegale handel en wandel. Terwijl we lunchen aan de Pg. Gracia, vergelijkbaar met "onze" P.C. Hoofstraat, bieden de blackboys op de brede trottoirs hun imitatie-Louis Vuitton-tassen te koop aan. Alle koopwaar ligt op een flinke lap stof met aan elke hoek een touwtje. De verkopers houden de 4 touwtjes goed vast, klaar voor de run.

Ze zijn zeer gespitst op eventuele politie en op een gegeven moment is het zo ver. Ik knipper een keer met m'n ogen en alle straatventers lijken in rook opgegaan te zijn. Weg, en ik heb werkelijk geen idee waar ze gebleven zijn.

Enkele minuten later, de kust is weer veilig, komen ze terug. De lap stof wordt weer op de stoep gevleid en de tassen weer keurig neergezet.

Ze zullen moe zijn 's avonds. Niet van de verkoop van hun handel, maar wel van de stress die deze manier van leven hen ongetwijfeld bezorgt. Ik vermoed dat niet alleen het werken op straat illegaal is maar ook hun verblijf in Spanje.

Toen we later ons terras verlieten zag ik dat we op steenworpafstand van de Metro gezeten hadden. Ik had het kunnen weten; illegalen verdwijnen, indien nodig, gewoon onder de grond..

Beelden aan zee, ook in Barcelona.

Posted on [September 26, 2012](#)

Toen in 1986 bekend werd dat de Olympische Spelen van 1992 in Barcelona gehouden zouden worden, was dit voor de stad dé gelegenheid om diepgaande hervormingen in gang te zetten, gericht op de 21ste eeuw. De Spelen waren hiervoor een dankbare deadline. Eén van de belangrijkste uitdagingen was om de stad open te stellen naar de zee, want hoewel Barcelona een grote haven heeft, had de stad eeuwenlang met de rug naar de zee geleefd. Deze doelstelling werd gerealiseerd door de aanleg van een circa 5 km lange boulevard, waar verschillende initiatieven werden ontplooid.

Tijdens de fietstocht van vandaag viel mijn oog o.a. op de vele kunstwerken, die hier een onderdeel van uit maken. Barcelona moest ook voorzien worden van moderne kunst in de openlucht, die de artisticeit van de stad mede vorm moest geven. Ik zal er enkele beschrijven.

“El Gato”, van de Colombiaan Fernando Botero (in 2006 deelnemer aan ‘ Beelden aan Zee en het Lange Voorhout’, werd in 1987 door Barcelona aangekocht. Deze dikke kat is inmiddels aan zijn vierde leven bezig. Zijn eerste standplaats was Parque de la Ciutadela. In 1992 verhuisde hij naar het Olympisch Stadion, om daarna te worden verplaatst naar Plaza de Blanquera. Sinds 2003 staat hij op zijn huidige plek, la Rambla del Raval, en nu wordt hij El Gato del Raval genoemd. Hij fungeert voor veel mensen als meetingpoint.

Roy Lichtenstein, bekend van de pop-art, schiep een beeld van een vrouw, bontgekleurd en met een eigenwijs kuifje, "El Cap de Barcelona". Zij werd het boegbeeld van het nieuwe Barcelona na 1992. Het staat op één van de drukst bezochte plaatsen van de stad. Dagelijks wordt zij bewonderd door veel mensen en kijkt zij vanaf Port Vell vrolijk uit over de zee.

De ontwerper van het Guggenheimmuseum in Bilbao, Frank Gehry, mocht ook zijn aandeel leveren. Hij deed dat in de vorm van een enorme (wal)vis van 35 bij 54 meter. Het dier is gericht naar de zee en is vervaardigd van steen, staal en glas. Het staat in Port Olympic aan de voet van een wolkenkrabber, het 5 ***** hotel Arts en is gemaakt ter ere van de Olympische Spelen van '92. Het valt op vanwege de vele koperkleurige metalen platen die weerkaatsen in de zon en daardoor goed zichtbaar zijn vanaf de 7 kunstmatige stranden die langs de stad gelegen zijn.

De roestbruinkleurige torenflat uit 1992, op het strand van Barceloneta, is een eerbetoon van Rebecca Horn aan de gelijknamige oude visserswijk, de thuishaven van de zeebonken. Het kunstwerk heet “La Estrella Herida”, wat gewonde ster betekent. Het bronzen werk vertegenwoordigt de opeengehoopte strandhutten en visrestaurantjes die het veld moesten ruimen voor de grootse opknappbeurt ter ere van de Olympische Spelen. Het is nu een ontmoetingsplek voor jongeren. Er wordt gevoetbald, gekletst en uitgerust. “Ik zie je wel bij die scheve blokkendoos” of “Ik ben bij dat torending”. De gewonde ster, nee, zo zullen zij het niet noemen.

Veel te zien dus, langs en in de buurt van de boulevard. Het is nog wel leuk om te vermelden dat de zee de kunstmatig aangelegde zandstranden, die vroeger uit steen en rotsen bestonden, maar niet wil accepteren. Telkens weer slokt zij het zand op waardoor er elk jaar enorme hoeveelheden zand gestort moeten worden. Achteraf een zeer kostbare grap, zeker in deze financieel moeilijke tijden! Een goudkust, maar dan wel onbedoeld!

Dan maar de lucht in.

Posted on **September 28, 2012**

Als je Barcelona zegt of alleen al denkt, kun je niet om Antoni Gaudí heen en vanmorgen besloot ik dat dan ook niet te doen. De keus viel op Park Güell. Ik was vroeg dus hoopte een rustig Park Güell aan te treffen. Het bleek een terechte hoop.

De flinke klim er heen viel mee, gezien het vroege uur en daardoor de aangename temperatuur. Maar een beetje conditie is wel wenselijk, anders is het beter om voor de naastgelegen roltrappen te kiezen. Het is waarschijnlijk wel het beroemdste park van Barcelona. Ontworpen als een soort van ideaal droomdorp, ver buiten de drukte van de grote stad. Het dorp is er nooit gekomen. Van de geplande 60 woningen zijn er maar 2 gebouwd en verkocht en in één van de twee heeft Gaudí zelf gewoond. Maar dat neemt niet weg dat Park Güell een schitterend en uniek park is. De entree ziet eruit als die van een sprookjesbos, twee huisjes met mooie torentjes. Ook de keramische water spuwende draak, aan het einde van de twee naar elkaar toelopende trappen is een bezienswaardigheid.

Er zijn twee bijzondere centrale pleinen. Het eerste is de “Zaal van de 100 zuilen”, wat er trouwens maar 84 zijn, maar wél in Dorische stijl.

Deze zaal is eigenlijk de “kelder” van het erbovenop gelegen “Gran Plaza Circular”, het tweede plein, met de wereldberoemde keramisch betegelde banken, die de omtrek van het plein vormen.

Vandaag de dag lijkt het mozaïekwerk misschien wat op het resultaat van een activiteit in een buurthuis op een regenachtige zondagmiddag, maar in die tijd, het park is aangelegd tussen 1900 en 1914, was het heel gewaagd en riep het veel reacties op, zoals het hele werk van Gaudí trouwens.

Sommigen dweepten met zijn werk, zoals industrieel Don Eusebi Güell, die zich opwierp als zijn beschermheer en hem de mogelijkheid bood om zijn artistieke talenten te ontplooiën. Deze Don gaf Gaudí dan ook de opdracht tot het ontwerpen van het park. Anderen echter verafschuwden de bouwsels van Gaudí, die verspreid over Barcelona te vinden zijn. Het stadsbestuur van Barcelona heeft bijvoorbeeld nooit meer opdrachten gegeven dan het ontwerpen van wat straatlantaarns. Hij kreeg dan ook alleen maar persoonlijke opdrachten van mensen die zijn werk enorm bewonderden

Vanaf het Gran Plaza Circular heb je een prachtig uitzicht over Barcelona. Maar voor een nog mooier uitzicht moet je de paden van het park volgen die naar de top van de berg leiden. Daar is een “mirador” met een nog wijder uitzicht, richting zee en met vier opvallende gebouwen aan de horizon.

Links zie je de AGBAR Toren, van Jean Nouvel en geopend in 2005. De naam is afgeleid van Aguas de Barcelona, het Spaanse waterleidingbedrijf dat in de *toren* gevestigd is. Nouvel werd geïnspireerd door de bergen van Montserrat die Barcelona omringen en door een opspuitende geiser. De toren van Agbar heeft een oppervlakte van 30.000 vierkante meter en telt 38 verdiepingen die gebruikt worden als kantoorruimte. Leuk om te weten is dat de Torre Agbar vol warmtesensors zit om het openen en sluiten van de ramen te automatiseren. Op deze manier worden de energiekosten voor de airconditioning gevoelig gereduceerd.

In het midden de basiliek van de Sagrada Familia, een ander project van Gaudí. In 1882 werd met de bouw begonnen en in 2026, 100 jaar na het sterfjaar van Gaudí, moet hij af zijn. Acht van de achttien klokkentorens zijn nu klaar. Deze klokkentorens staan symbool voor de 12 evangelisten, vier voor de Gevel van de Glorie, één voor de Heilige maagd Maria en één voor Jezus Christus himself.

Rechts zie je dan nog de Olympische Torens (1992), waarvan de één, Hotel Arts, omgeven is door een witmetalen constructie, terwijl de andere, de Mapfre Toren, helemaal beglaasd is. Hotel Arts is ontworpen door Bruce Graham en de Mapfre Toren door de architecten Iñigo Ortiz en Enrique de León. De eigenaar van dit gebouw is de gelijknamige verzekeringsmaatschappij. In de tijd van de aanleg van het park was er natuurlijk nog geen sprake van moderne wolkenkrabbers aan de kustlijn. Maar begrensd door de zee ener- en de bergen anderzijds, is “de hoogte in” eigenlijk een gedwongen keuze.

Wat voor weer zou het zijn in Den Haag.....

Posted on [September 27, 2012](#)

Vandaag vanaf Placa Cataluna met een heus boemeltreintje naar Parets del Vallès gespoord, een dorp wat zo'n 25 km ten noorden van Barcelona met een oppervlakte van 9 km². Kennelijk te klein voor mij om te vinden want na een half uur bleek ik in de verkeerde boemel te zitten en moest ik weer terug om alsnog in de goede trein te belanden. Zo werd het toch nog een hele reis op een kaartje van 5 euro! Op zich is Parets niet echt de moeite waard, ware het niet dat een vroegere schoolvriendin van mij (N20, dr. Kuiperstraat, Den Haag 1972-1976) daar in 1977 is neergestreken. Dit vanwege een Spaanse vakantie liefde die tot op de dag van vandaag altijd nog bestaat! Ze runt met haar man een horecagelegenheid, kookt allerlei Spaanse specialiteiten en op vrijdag zelfs nasi goreng, wat zeer gewaardeerd wordt door de gasten. Judith heeft deels Indonesische wortels, vandaar. Can Bala, zo is de nering genaamd, is een typisch Spaanse gelegenheid. 's Morgens om 6 uur wordt de zaak geopend voor mensen die in Parets hun werk hebben maar elders wonen en hier ontbijten en (superlekkere) koffie kunnen drinken. Idem voor een warme maaltijd, zo tussen 1 en 3 uur 's middags. Het zijn allemaal vaste klanten, die er dagelijks komen. En haar ben ik dus op gaan zoeken vandaag, om Haagse herinneringen op te halen, overheerlijke slakken naar eigen recept te eten en van elkaar te horen hoe het leven is gelopen. Een dierbare ontmoeting, dankzij de social media!

